

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXVIII Nr. 17

KETVIRTADIENIS RUGPĪČIO (AUGUST) 18, 1988

KAINA 25 c.

Kasdien

**Naujos eros prošvaitės
Kalbant apie stalinizma
Brazilijos konstitucija
Dėl svečių iš Lietuvos**

Tarybų Sąjungoje glosnost ir pėristroika, JAV-TSRS derybos — atsikratyti raketu, susitarimas Ženevoje dėl Afganistano, bandymai Angolą palikti ramybėje, Persų įlankoje gesinimas karo, ir kiti pozityvūs ėjimai tarptautinės politikos arenoje yra prošvaitės žmonių istorijoj, ateinančios naujos eros, žadančios daug ko gero.

Netgi ir čia Amerikoje matome, kaip keičiasi žmonių politinės nuotaikos. Ne tik juodaodis iškilo į pirmaujančiųjų politikų gretas, bet ir iš visų pusių pradeda girdėtis pranašavimai, kad per prezidento rinkimus republikonai bus su-triuškinti.

Toliau tokių "surpryzų" bus dar daugiau, nes taikos ir pažangiosios jėgos kasdien tvirtėja.

Kad emigracijoje lietuviškų nacionalistų spaudoje antistalininės temos isteriškos. — Nenuostabu, bet kad ir Lietuvos spaudoje tokių temų pilna, tai pažangesniam žmogui čia emigracijoje — keista.

Negalima teisinti Stalino metais vykusių žiaurumų, neteisėtumo . . . , bet reikia turėti mintyje, kad viskas gimsta skausmuose, socializmas — gyventi — irgi gimė skausmuose, ir prasidėjo tada, kai eserai pašovė Lenina.

Carų imperijoje, be eserų, buvo dar ir kerenskių menševikų, visokių grafų, tūkstančiai dvarininkų, carinio režimo klapčiukų, baltagvardiečių ir kitokių antitarybinių gaujų.

Reiktų pagalvoti, ar visa tai nebuvo trąša stalinizmui suklestėti?

Brazilijoje gali kilti nemaža liarmo, ir gal dar kai ko ir daug daugiau, nes šalies konstitucijai parašyti parlamentas parašė tokią radikalią konstituciją, kokios Brazilija nėra turėjusi per visą jos istoriją.

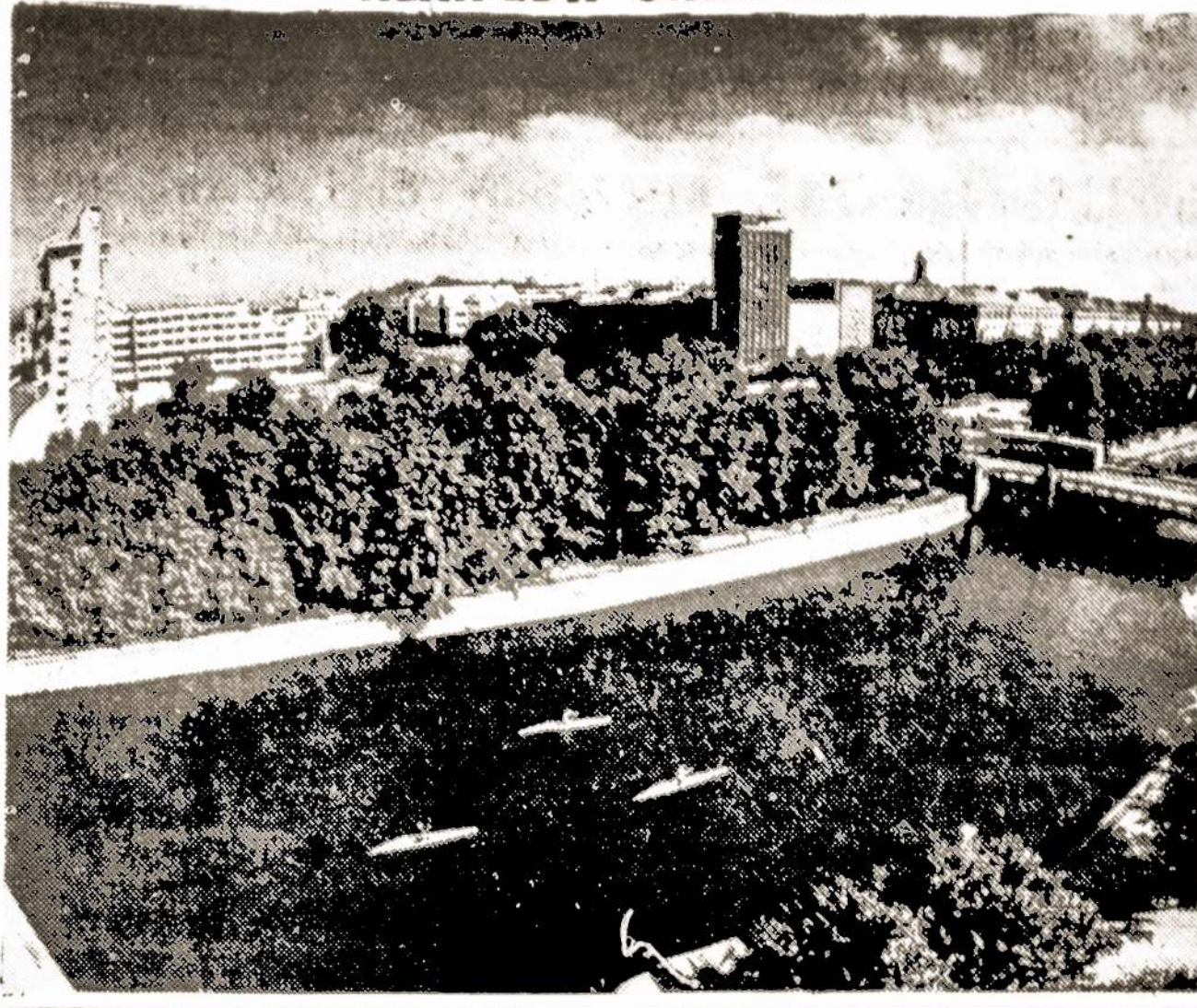
Jeigu konstitucija bus užgirta, — bus legalizuoti streikai, įvesta 6 valandų darbo diena, palūkanos, už kurias dabar reikia mokėti 1,000 procentų per metus, palūkanos neturės būti brangesnės kaip 12 procentų, moterys laukiančios ir sulaukusios kūdikio turės apmokamas 60 dienų, o tėvas 6 dienas laisvo laiko ir t. t.

Daugnacionalinės korporacijos kaip XerX Corp., Shell Oil Co. ir kitos jau atvirai paskelbė, jog jos kovojančios prieš tokios konstitucijos įvedimą.

Nejaugi Lotynų Amerikoje atsiras antroji Nikaragva?

Tarp "vaduotojų" kyla susirūpinimas, kas daryti, kai tiek daug svečių atvyksta iš Lietuvos, ypač kad organizacijos tokiems svečiams

KLAIPĖDA ŠIANDIEN

ANGLŲ FIRMŲ DESANTAS

Vilniuje viešėjo anglų biznierių grupė — prekybinių kontaktų misijos „Pribaltika-88“ dalyviai. Prieš tai jie lankėsi Rygoje ir Taline.

Tai — pirmosios tokio pobūdžio Vakarų šalies biznio žmonių „žvalgytuvės“ Lietuvoje, kai respublikų įmonėms ir gamybiniams susivienijimams leista tiesiogiai, apeinant sąjunginius prekybinius susivienijimus, užmegzti komercinius ryšius su užsienio firmomis.

Ką apie tai mano patys angļai? Baris MARTINAS, prekybinių kontaktų organizavimo kompanijos „Barry Martin“ vadovas:

— Mes specializuojamės organizuodami Vakarų (ne vien tik Anglijos) firmų prekybinius ryšius su TSRS. Ir daugelį metų aš stengiuosi įtikinti kompanijas, kad Tarybų Sąjunga — tai ne tik Rusija ir Maskva.

Anglijoje šiuo metu vyrauja nuomonė, kad iš visų tarybinių respublikų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje labiausiai progresuoja viešumo procesas ir kad šios respublikos turi didžiausias kontaktų galimybes su užsieniu. Todėl nieko nuostabaus, kad anglų firmų susidomėjimas šia mūsų organizuojama misija buvo labai didelis. Dalyvauti joje pareiškė norą per 100 kompanijų. Deja, dėl trumpo paruošiamojo laikotarpio joje dalyvauja tik 35 firmų ir kompanijų atstovai. Jų tarpe tokių, kurios yra žinomos visame pasaulyje ir pristatinėti jų nereikia: „Rank Xerox“, „Kodak“, „Gilletes“, „Shell“.

Manau, „ledlaužio“ misija: anglų biznierių preliminarai susipažino su Lietuvos rinka. Ateity jau pačios anglų firmos atvyks į jūsų

padėtų pamatyti Ameriką?

Išties, iškviestieji iš Lietuvos pasisvečiuoti, neturtingų giminių tepamato Amerikos tokios, kokią ji yra, o ne tokią, kokią propaguoja „vaduotojai“ bei gyvenantys geresniuose miestų rajonuose ir važinėjantys blizgančiais automobiliais.

S. J. Jokubka

Trumpai

— Medikų asociacija nutarė, kad būtų praplestant Medicare įstatymas; kaip dabar yra, apie 27 milijonai neturtingų amerikiečių iš esančio Medicare įstatymo savo sveikatai negauna jokių benefitų.

— Viena iš didžiųjų Amerikos korporacijos IBM praneša, jog čia Amerikoje uždarysianti penkias savo įmones. Ryšium su tuo iš darbo bus paleista mažiausia 10 tūkstančių darbininkų.

pats „tautos vadas“ Antanas Smetona. Todėl šiandieniniai „vadavimo“ lyderiai, nebūdami tokie užuomaršos, kokius kartais vaizduoja, ir užsima žeminančia tarpusavio kova gan dramatiškos išsivijios išlikimui situacijos fone.

Taigi Antanas Smetona, pasitraukęs 1940 metų birželio 15-ąją į Rytprūsius, klausė: „Ir ką mano žmonės, palikę tėvynėje, apie mus?“ Ir atsakė: „Nieko gero...“ Dar aiškiau jis suformulavo išsivijios uždavinius ir vienintelę priimtina poziciją Lietuvos atžvilgiu 1942 m. birželio 28 d., kalbėdamas Pitsburge: „Mes nesiūlome jai, atsikuriančiai, jokio santvarkos projekto. Tai lietuvių tautos, namie pasilikusios, teisė“. Nebuvo Antanas Smetona politinės karjeros saulėlydyje nusilpusio intelekto, kaip nori įtikinti atsiminimuose Stasys Raštikis. Paskui A. Smetoną sekiojo eksdiplomatai, norėjo išsaugoti atsistatydinimo aktą atgaline data, tuo pačiu — paneigti Lietuvoje sudarytos liaudies vyriausybės teises. Buvęs Lietuvos atstovas Berlyne Kazys Škirpa liudininkų teigimu taip kalbėjęs 1940 metų vasarą: „Svarbiausias dalykas, kad tik jis neišvažiuotų iš Europos“. Tačiau politikierių viltys sudaryti egzilinę, kaip lenkų, vyriausybę, žlugo. Kaip matėme, vėliau savo nuomonę A. Smetona suformulavo aiškiai, nedviprasmiškai: tresprenžia lietuvių tauta, pasilikusi tėvynėje... Kodėl jis emigracijoje nepalaukė politinių pretenzijų į Lietuvą, kodėl atsisakė idėjinio vadovo vaidmens? Manytume, pralaimėjimo priežastis jis suprato giliau, visapusiškiau. Tautininkiška ideologija nepasiteisino (apie tai savo trumpuose atsiminimuose irgi yra rašęs), kitos buržuazinės partijos buvo silpnos ir emigracijoje suskilo į gruputes. Galbūt nematė A. Smetona ir lygiaverčių partnerių; ne paslaptis, kad Lietuvoje pasitikėjo tik Juozas Tūbelius, o šis buvo miręs.

Šiame istoriniame kontekste šiandieninių Lietuvos „vaduotojų“ pretenzijos laikytinos stačiai juokingomis: jeigu anuomet, žiaurių išbandymų Lietuvai ir visai Europai metu, buvęs „tautos vadas“ nesiūlė mūsų nei gelbėti, nei vaduoti, tai šiandien socialistinė Lietuvos valstybė skaičiuoja jau penktą dešimtmetį, pokarinės Europos sienos įteisintos Helsinkyje, o Lietuvos „vaduotojai“ aiškina, kad viso šito nėra... Dabar Lietuvoje daug rašoma apie baltas dėmes istorijoje, manytume, išsivijioje tai ne mažiau aktualios temos.

V. Liauška

“VADAVIMO” IŠTAKOS

Išsivijios visuomeninio politinio gyvenimo centre tebevyrauja politikieriškų ambicijų šurmuly, kaltinamas metinių VLIK-o seimų. Taip buvo ir pernai Monrealyje, kai VLIK-o vicepirmininkas Vytautas Jokubaitis eilinį kartą užsi puolė Pasaulio lietuvių bendruomenę, kuri esą „užmiršo savo paskirtį“ ir net „pamiršo lietuviybę...“ Tai ne mūsų sąskaitos ir mes nesiurūšiamė aiškintis, kas teisus, o kas ne. Nelaukime tų žmonių ir kokiais naivuoliais, ar nevykėliais — išsilaukyti visuomeninio gyvenimo paviršiuje tiek metų reikia mokėti! Kitas klausimas, kodėl tiek metų būtina žutbūtinai kovoti už savo teises krašte, kur panašūs žaidimai ne tikai toleruojami, bet ir skatinami aukštų valstybės pareigūnų...

Dalykas paprastas: mūsų eksdiplomatų teises į Lietuvos „vadavimą“ paneigė ne šiandien ir ne vakar, o dar tolimais 1940-aisiais

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday,
by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00;
Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS — 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Kas dominuoja Amerikos demokratiją

Nuo seniai žinoma, kad Amerikos didžiosioms politinėms partijoms, kaip republikonui, taip demokratų, sunfleruoja iš už kulisų didžiojo biznio interesai. Politikierių bei kandidatų laimėjimas priklauso nuo to, kaip vikriai jie moka šokinėti per tų interesų virvutes. Per rinkimines kampanijas kandidatų pasakytosios kalbos ir pažadai rinkėjams dažniausiai esti parašyti "ant vandens". Po rinkimų, nežiūrint kurios partijos kandidatai išeina laimėtojai, šalies vidaus ir užsienio politikos laivas tebevairuojamas, taip, kad susidūręs su didžiojo biznio interesais — nesubyrėtų. Taip yra ne tik Amerikoje, taip yra visose buržuazinėse demokratijose.

Kad didžiojo biznio interesai iš už kulisų sufleruoja politikieriams, pavyzdžiu gali būti demokratų kandidato į prezidento vietą Michael Dukakio ėjimas viceprezidentu pasirinkti Texas demokratų senatorių Lloyd Bendsen. Imat logiškai, Dukakis turėjo pasirinkti Jesse Jackson, bet visų nuostabai — pasirinko reakingiausią senatę demokratą, gimusį su auksiniu šaukštu burnoje milijonierių, plačiai žinomą finansinio kapitalo atstovą, ypač naftos korporacijų, daug daugiau republikoną, negu demokratą! Ir pasirinko netgi nepasitaręs su rinkiminėje kampanijoje dalyvavusiu partneriu Jesse Jacksonu.

Greta Dukakio, giminingo Jesse Jacksono idėjoms, Baltuosiuose rūmuose kilęs iš žemės spekuliantų šeimos Lloyd Bendsen — didžiajam bizniui yra priimtinausias konservatorius. Kai jis dar buvo kongresmanu, agitavo už atominės bombos numetimą ant Šiaurės Korėjos, siūlė įstatymo projektą, kad iš profsajungų atsakingų vietų būtų pašalinti komunistai. Tapęs senatoriumi, drauge su reakininkais republikonais, reiškėsi už Nikaragvos "contrų" rėmimą, už prez. Reagano "žvaigždžių karų" programą, už MX raketas, už įvedimą poteriavimo mokyklose, už mirties bausmę, prieš ginklų kontrolę ir p.

Turint galvoje, kad Michael Dukakis, tokį žmogų viceprezidentu pasirinkti buvo verčiamas iš už kulisų didžiojo biznio interesų, kad jie Baltuosiuose rūmuose turėtų savo žmogų.

Ar Dukakiai pavyks, jeigu laimės rinkimus, įgyvendinti jo pažadai, kokius jis žadėjo demokratų suvažiavime, kai pašonėje turės tokį žmogų viceprezidentu, prašosi klausimas...

TRUMPI KOMENTARAI

Senatvė, kaip visi žinome, dalykas labai rimtas ir iš jos šaipytis niekam nevalia. Juk ji mus visus neišvengiamai aplankys — tarsi taxų mokėjimo terminas.

Ir vis tik kartais sunku sulaikyti šypsena, kai skaitai apie šios neišvengiamybės sukeliamas didesnes ir mažas problemas — tiek paskiriems asmenims, tiek išsiam reiškiniui — tokiam, pavyzdžiui, kaip mūsų išeivisks teatras. Štai E. Dauguvietytei-Kudabienei —

„Širdis skauda ir kraujo spaudimas kyla, galvojant apie išeivijos teatrą“.

Galva skauda nuo dramų kokybės — „visi veikėjai kalba vienuodai“. Na, o žinoma floridiškė Dalia Mackialienė kalba apie „savo pensininkų teatrą — tai „seniausių“ aktorai... kovojantys su mažėjančiu atminties paiešumu“

„Išeitis, anot Dalios Mackialienės, vaidinti, bet skaitant roles iš rankose laikomo teksto. Tada atpuola sufleriai, kurių aktorai dažnai vis tiek nesupranta“.

Išeitis, nors ir savotiška, gal vis tik yra. Tačiau čia pat tarsi sibiškas rangosi klausimas: o kas tada, jei aktorai ne tik nebeteri atminties, nebeprigirdi, o ir... nebeprimato?

2

TIE DIDIEJI RŪPESČIAI

Bruklyno „Darbininkas“ kažkaip ėmė ir suskaičiavo rūpesčius, kurie stegia išeivijos pečius. Tarp jų: „Rūpestį kelia ir mūsų organizacijos, ar jos nesilpnėja“. „Rūpestį sudaro ir lituanistinės mokyklos. Ir jos mažėja“. „Mūsų spauda, kuri irgi neša lietuvišką gyvenimą ant savo pečių, ji palaiko ir stengiasi formuoti, irgi turi nemažą rūpesčių“. Ir taip toliau, ir panašiai. Tai vis rūpesčiai, kurie visiems gerai žinomi, ir kurie nemazės. Tačiau „Darbininkui“ jie toli gražu nepagrindiniai. Mat:

„Visų didžiausias rūpestis lieka tas pats — pavergti Lietuva“.

Būtų juokinga, jei nebūtų liūdina: užuot pasirūpinus savo kiemo labai nekokiais reikalais, kaip ir prieš daugelį metų dairomasi už Atlanto. O ten juk puikiai verčiamasi be to didžiojo „Darbininko“ „rūpesčio“...

ATRADIMAS

Hiustono laikraščio „Post“ recenzentas — atspaudė tikrai gražų atsiliepimą apie Vilniaus jaunimo teatro gastroles tame mieste.

Be kita ko, jis nustatė: „Jie aiškiai ne amerikiečiai aktorai“.

Ir dar: „Jie taipogi ne rusai“
Su abiem teiginiais sutinku.

V. Z.

Juozas Bulvydo piešinys.

KAIP KURIAMAS VAIZDAS

Kartais keletas eilučių būna žymiai iškalbingesnės už ilgus straipsnius. Kaip tik tokio pobūdžio man pasirodė ši frazė iš palyginti neseno V. M. rašinio Klyvlendo „Dirvoje“:

„Faktinai NET IR DABAR išeivija su simpatijomis stebi pastangas Lietuvoje išlaikyti lietuvių, pakelti jos kultūros, ekonominio gyvenimo lygį...“

Aš pabrėčiau žodžius „net ir dabar“. Jie reiškia: nors „Dirva“ (arba bent jau jos V. M.) ir negali virškinti dabartinės Lietuvos politinės socialinės sistemos bei gyvenimo būdo, laikraštis pasirengęs padaryti malonę ir su simpatija stebėti Lietuvos kultūrą ir ekonomiką...

Ką gi, dalykas iš esmės tik sveikintinas — kam nemalonu simpatijos! Tačiau tai tik frazė, ir ta pati, matyt, atsitiktinai, tiesiog netyčia išsprūdusi.

Pavarčius tos pačios „Dirvos“ lapus, rašiniuose apie Lietuvą, jos žmones, kultūrą ir ekonomiką rasi bet ko, tik ne simpatijų. Pagaliau, bala nematė tų simpatijų. Nėra ten net elementariausio objektyvumo.

Dar būtų pusė bėdos, jei tai liestu tik tai „Dirva“. Tačiau ir kitoje „šios pusės“ lietuviškoje spaudoje (nebent išskyrus „Akiračius“, ir tai su tam tikromis išlygomis), praktiškai nerasi teigiamų Lietuvos kultūrinio gyvenimo įvertinimų. Tuo „skiriamės“ nuo kitų tautų išeiviskos spaudos. Juk netgi „Novoje Ruskoje Slovo“ savai kultūrai suranda bent jau objektyvių įvertinimų. Apie tai vertėtų rimtai padiskutuoti, ir ne tik Klyvlende. Manau, visi esame pastebėję kai kurių mūsų veikėjų raginimus: rašykime laiškus amerikietiška, didžiajai spaudai, veržkimės į ją — tuo padėsime Lietuvai.

Laimei (taip, taip — laimei!), didžiojoje spaudoje tų lietuviškų ryškesnių „išiveržimų“ lyg ir nepasitaikė — jei neskaityti vieno kito laiško.

Kodėl — laimei? Juk tokių „išiveržimų“ į didžiąją spaudą tikslas būtų visiškai tas pats, kaip ir „mažojeje“, t. y. savoje. Būtent — neigiamo dabartinės Lietuvos, visos Tarybų Sąjungos vaizdo kūrimas. Noriu pabrėžti — ne objektyviai kritinio vaizdo, o kategoriškai neigiamo. Tokio, kur tiek istorijos, tiek dabarties faktus atstoja išankstinis negatyvus nusistatymas. Pagal principą, kurį nusakyčiau taip: nieko gero (Lietuvoje) būti negali, kadangi negali būti. Beje, kalbant objektyviai, dėl to jau yra pasisakymų ir lietuviškojoje spaudoje, leitmotyvas toks: ar gali į mėgti išeivisks jaunimas tok šali, kokią piešia spauda?

Kaip įdomų pavyzdį noriu paminėti Čikagos „Drauge“ išspausdintą išeiviskos žurnalistikos veterano J. Prunskio straipsnelį apie tai, kaip vyko pokalbis su įtakingojo „Chicago Sun-Times“ atstovais. Vienu jų buvo mr. Raymond Coffey, managing editor — taigi pakankamai rimta figūra.

J. Prunskis tame pokalbyje su amerikiečiais žurnalistais teigia: „Dabartiniu metu vienintelė kolonialinė imperija yra Sovietų Sąjunga, kuri vis dar kėsinais grobti naujas šalis. Ar jūs pakankamai tai išryškinate?“

Amerikiečio atsakymas tarsi šalto vandens kibiras ant įkaitusios galvos:

„Mūsų uždavinys — teikti informacijas. Ir stengiamės duoti, ką tik gauname“.

Ir vėl J. Prunskis: „Gal vis dėlto reikėtų kovoti prieš Sovietų Sąjungos kolonializmą?“

Vėl — šalto vandens kibiras: „Sutinku. Bet iš kitos pusės — mes esame informacijos šaltinis, mums rūpi žinios, naujienos“.

Štai kaip tik to elementaraus dalyko, jog spauda — tai ŽINIOS, INFORMACIJA, o ne paskalos ar senų stereotipų kartojimas — ir nenori suprasti J. Prunskis bei daugelis jo kolegų. Taip ir kuriamas mūsų lietuviškojoje spaudoje atsilikusios, prie kryžiaus suklupusios Lietuvos paveikslas.

Deja, tai daroma netgi dabar, kai Lietuvoje vyksta didžiuliai reikšmingi pasikeitimai, kuriuos susidomėjęs stebi visas pasaulis. Visas — išskyrus tam tikrą dalį lietuviškojo...

Stebėtojas

BŪSTAS BITEI

Kai Lietuvoj dobilais kvėpiančių pievų sumažėjo, tuojau ir bitučių šeimynos praretėjo. Kurgi medaus bėpaimis. Tai vėl susirūpino mūsų krašto ūkininkai dobilu karves šerti, vėl prirėkė avilų, o senieji jau supuvę, šalčių suaižyti. Kur naujų gauti? Bene pirmieji avilius ėmėsi gaminti ukmergiškiai, bet iki Žemaitijos jų produkcijai — kelias tolimas. Bitininkams nutarė pagelbėti Klaipėdos bandomosios laivų remonto įmonės meistrai — platus vartojimo prekių bare imta gaminti avilius. Ir ne bet kokius...

Pasirodo, ne toks jau paprastas darbas avilį sukalti. Reikia pirmiausia išpjauti šešias dešimtis detalių, o antra, kad aviliai nerūdytų, specialiomis priemonėmis sukalti. Tokių vinučių parduotuvėje nenupirksi, tad jos gaminamos įmonės galvanizacijos ceche. Serijinės viny po specialios operacijos virsta „sidabrinėmis“. Dar viena paplaptis: avilys turi būti nudažytas žydrai, geltonai ar baltai — kitaip bitės jame negyvens...

Klaipėdiškiai pamario ūkiams jau pateikė 1200 avilų, kuriuos specialistai pripažino ekologiškai tobulais. Jame ir bitėms gyventi patogiu, ir medus išlieka švarus.

Petras Galinis

— Nigerija neapsigina nuo Italijos kompanijų, gabenančių žiūkšles į jos teritoriją, vyksta net italų laivų areštavimai.

Vilniai, 1988 m. rugpjūčio 18 d.

Viena iš daugelio demonstracijų Ispanijoje, reikalaujanti iš vyriausybės, kad šalis išstotų iš NATO ir kad Ispanijoje būtų panaikinti JAV kariniai objektai.
TASSo fotokronika

Trumpos pastabos

Išeišvikoje spaudoje — pastabose, rašiniuose apie Lietuvą ir jos reikalus suskambėjo nauja gaida. Šiaip ar taip — persitvarkymas, viešumas, demokratėjimas — tai faktoriai, su kuriais reikalinga skaitytis. Netgi tiems, kurie to nenorėtų.

Taigi vis dažnesnis motyvas — ar dabar geriau Lietuvos žmonėms? Nuomonės čia, aišku, įvairios. Tik gaila, kad per retai žiniamasi... pačių Lietuvos žmonių nuomonėms. Man patiko J. Kojelio eilutės iš rašto čekagiškiaime „Drauge“: „Tik lietuvių priešai pagerėjimo Lietuvos žmonėms galėtų nelinkėti“.

Tai — labai geri žodžiai. Tačiau mes gerai žinome ir juos parašiusį žmogų, ir laikraštį, kuris tuos žodžius išspausdino. Deja, kaip tik labiausiai ir pasigendame geros valios Lietuvos žmonėms.

Juk, kalbant objektyviai, dabartinės permainos tikrai ir gerą Lietuvos žmonėms. Paminėkim, kad ir kovą su girtavimu, ekonomikos tvarkymą, viešumą. Tačiau visas permainas tas pats „Draugas“ juk siūlo panaudoti... kovai prieš dabartinę Lietuvą. Juk ir J. Kojelis tame pat rašinyje teigia: „Mūsų tikslas (Lietuvoje — aut.) nėra liberalizacija, o Lietuvos laisvė“.

Kaip čia suprantama „laisvė“ — ir kalbėti nebereikia. Tai nieko bendro neturi su „linkėjimu pagerėjimo Lietuvos žmonėms“...

SVEČIŲ PATOGUMUI

Kaip sako senas lietuviškas posakis, savas savam akies nekerta. Tiesa, jis atsirado nežinant lietuviško išeišviko gyvenimo realijų. Tačiau posako gyvastingumą įrodė ir „Dirva“, nusprendusi žūt būt pagirti čekagiškį Jaunimo Centrą:

„Dažnam rūpestį kelia saugumo reikalai, kurie Chicago mieste yra pasibaisėtinai... visas gyvenimas nustumtas. Tačiau Jaunimo Centras turi privačią apsaugą ir rankinukų grobimo nepasitaiko, nors Marquette Park jų netrūksta. Apsauga brangi, bet svečių patogumui renginių metu pasirūpinama“.

Na, o kaip tada, kai nėra tų renginių?!

KIEK ATVIRIAU...

Ta kalbėdama apie Lietuvos katalikų baznycios kroniką padarė Gintė Damašytė. Reikia pripažinti, kad apie LKKB ji tikrai galėtų daug papasakoti: šiaip ar taip, juk „Kronika“ iš esmės tik ir kvėpuoja jos Lietuvos informacijos centru New York-e dėka.

Vilnius, 1988 m. rugpjūčio 18 d.

Tačiau, kaip žinome, tą vengiamą pripažinti: skelbiama, kad „Kronika“ — reiškinys, nepriklausomas nuo užsienio, nuo visokių jo centrų ir radijo stočių. Ir vis tik p. Damašytė išsakė ir tiesos dalį:

„Kronika“ be išeišvių nebūtų turėjusi tokio pasisekimo...
Ji slapta buvo išvežta į užsienį, iš čia sklido į visas puses. Čia ji LIC padauginama ir išsiuntinama visoms lietuviškoms redakcijoms ir užsienio radijo tarnyboms. Ji radijo bangomis vėl grįžta į okupuotą kraštą“.

Tad kas yra pagrindinis „Kronikos“ gamintojas? Ir kaip po to (vėl — G. Damašytė) galima teigti: „Kronikos“ leidimas yra vienas didžiausių ir svarbiausių lietuvių tautos gyvenimo įvykių“.

Kaip patvirtina pati šio teiginio autorė — ne, ne lietuvių tautos, netgi — ne lietuviškos išeišvijos, o tik tam tikros jos grupelės gyvenimo įvykis. Teisingiau, ne „įvykis“, o paprasčiausia profesinė rutina. G. Damašytė ta proga pripažįsta ir kitką:

„... Šioje pusėje „Kronika“ vertinama ir jų skleidimas nėra pati didžioji problema. Daug sunkiau pasaulį įvykiais sudominti, kad jais patikėtų“.

Štai tam pastangų tikrai negailima! Deja, toli gražu ne visada jos gražios, ne taip jau retai pirmose gretose žengia melas ir dezinformacija — vis siekiant, to „sudominimo“...
TR

Lietuvos metrika lietuvių kalba

Visai neseniai pasibaigė Vilniuje mokslinė konferencija, skirta apibendrinti Lietuvos Metrikos tyrimams. Joje dalyvavo Lietuvos, Kijevo, Rygos, Maskvos, Lenkijos mokslininkai. Ir štai pirmasis joje priimtų nutarimų aidas — valstybinė mokslinė leidykla Varšuvoje išleido „Lietuvos metriką 1709—1719“. Šiamė spaudinyje surinkti dokumentai iš Radvilų archyvų. Jie atspindi istorinį laikotarpį, kai Augustas II grįžo į valdžią, kiti susieti su Švedijos karaliaus Karlo XII pralaimėjimu karuose su Rusija, o tretį pasakojo apie periodą, kuris ženklus Stanislovo Radvilos mintimi.

Lietuvos Metrika lenkų kalba buvo išleista pagal tam reikalui 1980 metais pasirašytą TSRS Mokslų Akademijos Istorijos instituto ir Lenkijos Mokslų Akademijos Istorijos instituto sutartį.
Valdas Araminas

KASDIEN ŠVENTĖ — KASDIEN DARBAS

Vilniaus sporto rūmai — vilniečių pasididžiavimas. Jau beveik 17 metų, kai kasmet vis dažniau ir dažniau kviečia žiūrovus į aktualių ir įdomių kultūrinių ir sportinių renginių, parodas, parodas-pardavimus, mugės ir t.t. Nors salė — puspenkto tūkstančio vietų, bet žiūrovus ne visada sutalpina, tenka renginį kartoti ne kartą.

Sporto rūmų veikla Lietuvos kultūriniam gyvenime didžiulė, čia susirenka įvairaus amžiaus žiūrovai nuo vaikų iki senelių ir visi randa sau širdžiai peno. Pernai rūmuose buvo suorganizuota apie 300 renginių, iš jų 220 kultūrinių ir virš 70 sportinių.

Rūmuose dažnai lankosi radijas ir televizija. Padarytus įrašus panaudoja laidoje arba tiesiogine transliacija supažindina žiūrovus.

— Į televiziją mes žiūrime kaip į rimtą partnerį ir pasirošę aktyviai su ja bendradarbiauti. Televizijoje dirba daug talentingų žmonių ir mes kartu galime nemažai nuveikti Lietuvos kultūros labui, — pasakoja Sporto rūmų direktorius Elijus Romanovas.

Pastaraisiais metais Lietuvoje ypač suaktyvėjo estradinių kolektyvų veikla, todėl Sporto rūmuose daug organizuojama įvairių šio žanro renginių, koncertų. Čia savo išradingomis programomis publiką džiugina ne tik respublikos, Sąjungos, bet ir užsienio žymiausi ansambliai bei solistai. Svečiavo: estrados žvaigždės Prešės Vilson iš Didžiosios Britanijos, Alsonė iš Lotynų Amerikos (Brazilija), Tarptautinio roko muzikos festivalio dalyviai ir kt. Malonu, kad visiems svečiams patinka ir miestas, ir koncertų lankytojai. Pasak svečių, „moka klausyti koncertų“. Be to, žymūs pasaulio dainininkai ir muzikantai džiaugiasi gera rūmų akustika, prilygstančia geriausiom pasaulio koncertinėms salėms.

— Už tai mes turime būti dėkingi rūmų projekto vyriausiajam architektui Eduardui Chlomauskui, vyriausiajam konstruktoriui Henrikui Karveliui ir kitiems specia-

listams bei statybininkams, — sako direktorius.

— Gerbiamas direktoriau, svečial gilia akustika, o reikiama įgarsinimo aparatūra ar Sporto rūmai turi?

— Ne. Kol kas neturime. Greitu laiku išspręsime šią problemą. Jau pasirašyti kontraktai su pasaulinio garso firmomis „Dynakord“ (VFR), AKG (Austrija), „Pivay“ (JAV), „Yamaha“ (Japonija), „Daunkraft“ (Anglija) ir kt. Iš viso 14 pasaulio firmų žada atsiųsti mums reikiama aparatūra. Dalį jos jau gavome. Kai ji bus sumontuota, tai mūsų garso aparatūra atitiks pasaulinį standartą ir bus viena geriausių Tarybų šalyje. Be to, planuojame tuo pačiu įrengti garso įrašų studiją.

— Garso aparatūrą žadate gauti, o kaip su apšvietimu?

— Tai mūsų silpniausia grandis tiek techniniu, tiek meniniu požiūriu. Šiuolaikiniams renginiams reikia daug ir geros apšvietimo aparatūros. Šią problemą esame numatę išspręsti per pusantų arba dvejus metus.

— Slais metais savo veiklą rūmuose pradėjo koncertinis skyrius.

— Taip. Manome, kad esame pajėgūs savo jėgomis organizuoti renginius, kviešti gastrolėms kolektyvus bei atlikėjus. Tiesa, seniau mes tik išnuomodavome patalpas.

Su malonumu priimtume ir suteiktume rūmų sceną iš JAV lietuviams — šokių, choro, estrados ar kitokio žanro atlikėjams. Jeigu atsiras norinčių, prašytume mums parašyti adresu:

Lietuvos TSR
232051 Vilnius,
P. Eidukevičiaus 1
Sporto rūmai.
Arba paskambinti telefonu — 75-23-21.

Tiesa, sekančiais metais, t. y. 1989 m. kovo 8-ąją mūsų rūmuose rengiame konkursą „Mis Lietuva“; kviečiame atsilankyti ir lietuvius išeišvius pasigrožėti geltonplaukėm, melsvaakėm lietuvaite. **Sofija Stanevičūtė**

Naujaisi savivarčiai išrandami Klaipėdoje

Kol naujas automobilio modelis gauna solidžią „vizitinę kortelę“, praeina ne vieneri metai kruopštaus darbo. Sakoma, jog pats didžiausias įvertinimas — įveikti labai sunkią lenktynių Paryžius—Dakarą trasą. Bet, kol automobilis tampa pajėgus pakelti tokį išbandymą, jo bandomieji modeliai kasdieniškausiais keliais ir kuo įvairiausiomis sąlygomis nuvažiuoja dešimtis tūkstančių kilometrų. Ir konstruktoriai gerai žino, kaip svarbu, kad kruopščiai išbandymų metu naujuosius automobilius vairuotų rūpestingi, patyrę ir išmanantys vairuotojai. Tokių žmonių išskoma ne diena ir ne dvi — juos tenka kruopščiai rinkti, nes jiems patikima pareiga stebėti mašiną, pranešti konstruktoriams apie jos techninius nesklandumus.

Tokių žmonių, pasirodo, nedinga Klaipėdos pirmojoje autotransporto įmonėje. Būtent dėl šios aplinkybės čia apsilankę Maskvos ZIL-o, vienos stambiausių TSRS firmų, gamintojų krovinius automobilius, kurie rieda visų kontinentų keliomis, atstovai pasiūlė minėti uostamiesčio įmonei su jais bendradarbiauti. Įmonei iš to irgi nauda — prityrę specialistai remontuoja mašinas, nemokamai tiekia atsargines dalis. Ryšiai užmezgė 1983 metais. Tada konstruktoriai patikėjo klaipėdiečiams bandyti naujus variklius, padangas, naujos konstrukcijos sėdynes. O tai reiškia ne vien panaudoti agregatus ir paskui grąžinti juos įmonei, bet ir pateikti techninę

charakteristiką, savo pastabas.

Ilgainiui bendradarbiavimas plėtėsi. Uostamiestyje imta bandyti ir mašinas. Neseniai ZIL-o gamykla pradėjo rengti naujų automobilių ZIL-4331 su dyzeliniu varikliu serijinę gamybą. Pirmosios keturios dešimtys šių mašinų geležinkeliu atkeliavo į Klaipėdą ir tuoju buvo paleistos gabenti krovinius. Galima drąsiai teigti, kad nuo šių bandymų rezultatų smarkiai priklausys būsimųjų krovinių automobilių techninės charakteristikos. Automobilių bandymus stebi ZIL-o specialistų brigada.
Vitas Antanaitis

TRUMPAI

— Birželio mėn. prasidėjusioje Washington, D. C. taikos eitynėje per Ameriką iki San Francisco, be amerikiečių, dalyvavo ir apie 200 tarybinių piliečių. Kur tik jie stabtelėjo, buvo visur entuziastingai pasitikti.

— Vieton mirusio tymsterių (šoferiu) prosąjungos prez. Jackie Presser, naujuoju prezidentu išrinktas William J. McCarthy vadovauti 1.6 milijono narių prosąjungai, kurią valdžia siekia nacionalizuoti.

— Filipinai iš JAV reikalauja \$12 milijonų per metus nuomos už JAV karines bazes Filipinuose.

— Neseniai Tarybų Sąjungoje lankėsi Filipinų senatorių ir kongresmenų delegacija.

Spauda ir laikas

Antrajam pasauliniam karui baigiantis, Vakarų okupacinėse zonos atsidūrė apie 60 tūkstančių lietuvių. Iš Lietuvos pabėgo ne tik tai fašizmo talkininkai, politinių partijų veikėjai, dalis konfesinės inteligentijos. Nacionalistinės ir klerikalinės ideologijos paveikti, gimtąjį kraštą paliko ir visai niekuo dėti žmonės. Ten atsidūrė ir šalis tautiečių, fašistinių okupantu prievarta išvežtų darbams, išsiųstų į koncentracijos stovyklas ir pan. Tik nedaugelis karo audros nublokštųjų pasuko gimtųjų namų link. Visi kiti pateko reakcinių pabėgėlių įtakon, kuriems anieji buvo reikalingi kaip tam tikra socialinė atrama. Tarp pasitraukusiųjų buvo žymi dalis lietuvių kultūros darbuotojų, inteligentijos atstovų: apie 70 proc. buvusios lietuvių rašytojų draugijos narių, 400 Vilniaus ir Kauno universitetų darbuotojų, 350 teisininkų, 200 gydytojų, 1700 mokytojų, 500 studentų, 227 kunigai, 130 klierikų ir kt. Normalios politinės ir idėjinės atmosferos sukildintų žmonių sunkia padėtimi pasinaudojo „šaltojo karo“ politikai, reakcinių organizacijų vadovai. Jie siekė inteligentų pagalba veikusiems ar naujai kuriamiems reakciniams, anti-komunistiniams žiniams suteikti „naują kvėpavimą“. Šiam tikslui turėjo pasitarnauti ir lietuvių reakcinės išeivijos išleidžiama literatūra. Beveik visi periodiniai ir kitokie leidiniai deklaravo lietuviškos sveičiosios šalyje išlaikymo lozungus, norėjo išeiviams ir jų vaikams padėti nenutolti nuo lietuviškos kultūros ir pan. Tačiau skelbiami norai ir konkretūs rezultatai buvo per daug prieštaringi. Krizės užuomazgos ryškios jau sumanymo pradžioje, siekiant spaudos plėtojimo reikalus susieti su Lietuvos „vadavimo“ bizniu. Lietuvių buržuazinės išeivijos veiksniai tarybinę lietuvių literatūrą paskelbė nesava ir net žalina išeivijai ir kaip tokią draudė išeiviams.

Pabėgėlių stovyklose imta kurti vadinamoji alternatyvioji literatūra, kuri turėjusi gelbėti lietuvių ir tęsti neva nutrūkusį lietuvių literatūros vystymosi procesą.

Pirmuoju trečiosios išeivijos bangos laikraščiu „Europos lietuvis“ (1976. 03. 30) vardią „Emigrantą“, redaguotą Stasio Pilkos ir 1944 m. rugpjūčio 6 d. išleista „Vaidilos“ laive pakeliui iš Jurbarko į Karaliaučius. Teisėjo vienintelis dviejų puslapių numeris, parašytas mašinėle ir ranka iliustruotas. Pagal išeivių A. Ružancovo ir S. Šimkaus surinktas žinias Vakarų Europoje 1945 metais nuo balandžio mėnesio iki metų galo buvo suredaguoti 226 leidiniai, iš kurių 135 periodiniai; 1946 metais — 477 leidiniai, tarp kurių 232 periodiniai; 1947 metais — 226 leidiniai, iš jų 88 periodiniai.

Iš pradžių perkeltųjų asmenų stovyklose buvo leidžiami sieniniai laikraščiai, vėliau spausdintas žodis buvo platinamas šapirografu ir rotatoriumi. „Lietuvių žinių“ (1945. 01. 22) apibūdinimu — daugiausia įvairūs laikraščiai bei almanachai. Pavyzdžiui, Zalcburgo lietuvių kultūrinio darbo draugija leido periodinį leidinį „Mūsų žinias“. Dinkelsbuhlio lietuvių sienlaikraštis „Sietuva“ buvo rašomas mašinėle, pajvairinamas iliustracijomis, karikatūromis. Leistas dukart per savaitę po 12–14 lapų. Tačiau, stokojant kvalifikuotųjų redaktorių ir bendradarbių, didžiosios dalies leidinių apimtis tebuvo nedidelė — du lapai. Tą leidžia suprasti lietuvių buržuazinės išeivijos pirmojo pokarinio „laikraščio bumo“ esmę. Spaustuvėje buvo pradėti spausdinti tik 8 leidiniai: „Aidai“, „Laisvės var-

pas“, „Lietuvis“, „Tėviškės garsas“ ir kt. 1947 metais tokiu būdu dar pradėti leisti „Auka“, „Gairės“, „Mūsų šachmatai“.

Likviduojant perkeltųjų asmenų stovyklas, jų įnamiams iškrikus po pasaulį, baigėsi šių leidinių leidinių trumpu gyvenimu, palikęs pėdsaką išeivijos istorijoje išpušingam savo kiekiu ir pavadinimų įvairove. Tik nedaugelio jų leidimas buvo tęsiamas kitose šalyse. Pavyzdžiui, „Aidai“, įsteigti 1944 m. Miunchene, iš pradžių kaip lietuvių informacinis leidinys spausdintas rotatoriumi, vėliau — spaustuvėje, nuo 1949 m. spalio mėnesio perimtas vienuolių pranciškonų ir leidžiamas JAV kaip mėnesinis kultūros žurnalas. Nuo 1982 metų ėjo kas du mėnesiai, o nuo 1986 m. teiseina trys numeriai per metus.

Vakarų Vokietijoje devinto dešimtmečio pradžioje jau nebebuvo nė vieno išeiviško laikraščio, nors manoma, kad lietuvių šioje šalyje gyvena apie 10 000: „Šiuo metu nėra nė vieno lietuviško laikraščio V. Vokietijoje, o tik biuletiniai, kaip kun. Vaclovo Sarkos „Aušros vartai“, kun. Kazimiero Senkaus „Lietuvis“ ir VLB (Vokietijos lietuvių bendruomenės — A. K.) Krašto valdybos „Informacijos“, o „Krivulė“ yra mažas žurnaliukas, leidžiamas du kartus per metus V. Vokietijos Sielovados. Iš jų nė vienas nėra panašus į laikraštį, o leidžiamas tik leidėjų specifiniams reikalams. Daugiausia jie yra parapijinio pobūdžio, nors ir patraukliomis vinjetėmis praturinti. Bet ir patys leidėjai nepretenduoja, kad tie jų biuletiniai būtų laikomi laikraščiais“ („Europos lietuvis“, 1981. 01. 19).

Visoje Vakarų Europoje iš iškarnių ir pokarnių išeivijos leidinių teišikšis savaitraštis „Europos lietuvis“, įkurtas Londone 1947 m., iki 1953 m. ėjęs „Britanijos lietuvių“ pavadinimu.

Perkeltųjų asmenų atvykimas į kitas valstybes, o ypač į JAV, kur tik per 1948–1951 metus atvyko 27 807 lietuvių, sąlygojo laikiną periodinių leidinių pagausėjimą. Prasideda antrasis „laikraščio bumo“ laikotarpis. Buržuazinė spauda jų sumini apie pusantro šimto, įskaitant ėjusius mėnesį, du ar net tokius, kurių buvo išleistas tik vienas numeris. Vien Čikagos lietuvių kolonijoje šeštojo dešimtmečio pradžioje leista 17 pavadinimų periodinių leidinių. Įvairių sričių specialistai, atsidūrę išeivijoje, nenorėjo atsisakyti savo pretenzijų kitų vadovavimui bei to, kas jiems buvo miela ir brangu paliktoje tėvynėje. Taigi išeivijoje pradėjo leisti savo skoni atitinkančius žurnalus ar laikraščius, „kad tik būtų kur mintimis pasidalinti ar net pasiguosti“ („Tėviškės žiburiai“, 1982. 11. 23).

Nuo šeštojo dešimtmečio pabėgusių išeivijos „laikraščio bumas“ atlgęsta, kiekybinio pakilimo, banga krinta ir su sekančiu dešimtmečiu prasideda lietuvių išeivijos buržuazinės spaudos depresijos ir bankroto laikotarpis. Sunykimo neišvengė nė „didžiųjų kategorijai“ priklausę leidiniai. Nuo 1905 m. Bostone leistas savaitraštis „Keleivis“, spalio socialistinės revoliucijos Rusijoje įtakoje nevengęs ir pažangių minčių, buvo pasiekęs 23 000 egz. tiražą. Tačiau keičiantis redaktoriams ir dešinant laikraščio politinei orientacijai, aštuntojo dešimtmečio antroje pusėje teturėjo apie pusantro tūkstančio prenumeratorių. Finansiniais sumetimais buvo mažinamas puslapių skaičius, sumažintas laikraščio formatas ir galiausiai 1979. 04. 24 leidėjai paskelbė, kad savaitraščio leidimas sustabdomas. Nebeiseina „Cicero lietuvis“, „Darbas“, „Gabilja“, „Gimtinės garsai“, „Gimtoji

MES — INTERNACIONALISTAI

Lietuvių inteligentų ne viena ir ne dvi kartos ėjo mokslus svetur. Mūsų dienomis gabus jaunimas irgi mokosi tiek Tarybų Sąjungoje, tiek Europos universitetuose. Savo rožtu plečiame kitataučių pažinimo horizontus. Imkime lygina-

kalba“, „Gimtoji šalis“, „Girios atdas“, „Kalifornijos lietuvis“, „Kelias“, „Knygų lentyna“, „Lietuva“, „Lietuvių žinios“, „Muzikos žinios“, „Pelėda“, „Rimbas“, „Saulė“, „Sėja“, „Smeigtukas“, „Studentų gairės“, „Tarka“, „Zvaigždė“ ir dar daugelis kitų.

Kai kurių leidinių požiūryje į socialinius reiškinius abiejose Atlanto pusėse, jų programiniuose teiginiuose matome žymių pokyčių. Pavyzdžiui, Čikagos „Naujienos“ pirmąjį savo gyvavimo dešimtmetį skleidė ir pažangias mintis, palaipsniui dešinėjo ir pernai bankrutavo būdamas ultradešiniųjų organu. Neišvengė esminių pasikeitimų Bostono „Keleivio“ politinės pažiūros. Pilna vingių Bruklino „Vienybės“ istorija... Vienam seniausių lietuvių išeivijos laikraščių „Vienybei“, nuo 1920 m. ėjusiai Niujorke vietoj laikraščio „Vienybė lietuvininkų“, pritrūko vos metų iki šimtojo jubiliejaus...

1987 m. pabaigoje lietuvių buržuazinė išeivija leido vieną dienraštį („Draugas“ — klerikalinis laikraštis, einantis nuo 1909 m., nuo 1912 m. leidžiamas Čikagoje) ir septynis savaitraščius: du JAV, du Kanadoje, du Australijoje ir vieną Anglijoje. Kiti periodiniai leidiniai išleidžiami rečiau. Iš išeivijoje leistų žurnalų (biuletinių) mėnesiniu teišikšis vienas, leidžiamas kas mėnesį — „Pasaulio lietuvis“ Čikagoje...

Išeivijos periodinių leidinių bendra charakteristika: suretėjo, suplonėjo, sumažino formatą, prarado kultūros reikalams skirtus priedus, katastrofiškai krito jų tiražai ir pan. Bet kuriam įbar išleidžiamam periodiniam leidiniui būdingi vienas ar net keli čia išvardinti požymiai.

Išskodami finansinės ir moralinės paramos, kai kurie leidiniai bandė nevienalytei socialiniu ir politiniu požiūriu lietuvių išeivijai įsisteikti, reklamuodamiesi nesroviniams, nepartiniais, „visų lietuvių“ laikraščiais, skelbė ir politines antis, ir iš piršto išlaužtas sensacijas, ir t. t., ir pan.

Buržuazinė spauda priversta prisipažinti: „Didžiausia tačiau laikraščių nelaimė, kad be jų moka elegantiškai išsiversti ne tik eiliniai visuomenės nariai, bet ir jų kultūrininkai bei politiniai vadovai. Anksčiau buvo šaukiama, kad „laukiniai laikraščiai neskaityti“. Dabar tą patį galima pasakyti ir apie civilizuotuosius“ („Vienybė“, 1981. 12. 26).

Šio dešimtmečio viduryje JAV ir kitose kapitalistinėse valstybėse buvo leidžiama apie 30 buržuazinių laikraščių, žurnalų, biuletinių. Lietuviškos spaudos perspektyvos XXI amžiaus pradžia niūrios: „beliks du lietuviški laikraščiai — „Tėvynės žiburiai“ ir „Draugas“. „Pasaulio lietuvis“ bus vienintelis mėnesinis žurnalas“ („Vienybė“, 1982. 01. 15).

Ir tokios beviltskos išvados skelbiamos šio dešimtmečio pradžioje, kai JAV 1980 m. gyventojų surašymo metu lietuviams (lietuvių kilmės) užsirašė 742 776 amerikiečiai, o iš viso už TSRS ribų gyveno 890 000 lietuvių ar lietuviams save laikantių asmenų. Ignoruodama iškalbius, akivaizdžius faktus, buržuazinės išeivijos spauda, esanti reakcingai nusiteikusių išeivių įtakoje, ir toliau akiai laikosi konfrontacijos su tėvynės politikos.

Algirdas Kavallauskas
Istorijos mokslų kandidatas

mąją indoeuropiečių kalbotyrą — jos centras Vilniuje. Žodžiu, internacionalizmas veikia grįžtamojo ryšio principu: nacionalinės kultūros turtėja bendraudamos.

Deja, kasdieninį gyvenimą šis gyvybės eliksyras drėkina nepakankamai. Kasdieniai santykiai kaip peržiūvusi žemė kartais kietėja, eizėja, skursta. Jau nepamestu, kokiais metais, kažkoks aukštas viršininkas sumanė įvesti mano sūnaus darželyje ir kituose vaikų darželiuose papildomas rusų kalbos pamokėles... Šių eilučių autorius irgi lankė savo metu vaikų darželį, bet netgi anuomet, stalininio režimo metais, niekam neatėjo į galvą brukti mums per jėgą rusų kalbą... Ji atėjo ir mano ir mano kartos gyvenimą natūraliai — vieni geriau išmoko, kiti gal prasciau, o man šiandien nesudaro sunkumų laikraštinius straipsnius skaityti rusiškai. Profesinis poreikis! Bet ar visiems lygiai taip? Aišku, ne. Žodžiu, perlenkus lazda, pasigirdo nepatenkintų tėvelių balsų, vaikams tas nepasitenkinimas persidavė, pakilo nacionalistinės putos...

Kažkokiam viršininkui norėjosi gražiai prieš valdžią pasirodyti, žmonių jis nesiklausė, darė kaip išmanė, o tas išmanymas — V. Kudirkos satyrinių personažų lygio. Būta ir daugiau pavyzdžių, kai komanduojuantis stilius kenkė tarpnacionalinių santykių kultūrai, kompromitavo internacionalizmo idėjas.

Zinoma, šiais viešumo laikais panašūs dalykai neįmanomi, tačiau aukštai sėdinčio pikto viršininko „maskolius“ mitas dar nemirė.

Būtų paprasta ir aišku, jeigu kultūrinio gyvenimo disproporcijos nebūtų pastarųjų dešimtmečių kilmės ir senuo; deja, pikto „maskolius“ mitas senas, gajus, persmelkęs ne vienos lietuvių kartos sąmonę. O kodėl ne? Juk tą mitą maitindavo patys aukštų pareigūnų ir šiaip žinomų žmonių lūpomis pritempant ir atitinkamus „faktus“.

Štai kaip buvo rašoma savo laiku apie V. Mickevičiaus-Kapsuko vyriausybės veiklą Vilniuje 1918–1919 metais: „Mėginimas atkurti savo kalbos teises buvo laikomas politiniu nusidėjimu“, „Tolstojaus, Turgenevo kalba tegalėjo čia Vilniuje eiti tik primestine imperialistų, maskolių kalba“. Tačiau — „Mano brolis Vaclovas... savo švietimo komisariate nustatė tikrą kalbų lygybę...“ Apie ką ir kas taip rašė? Mykolas Biržiška savo atsiminimuose. Brolį Vaclovą — švietimo liaudies komisarą V. Kapsuko-Mickevičiaus vyriausybėje, kaip matome, pagyrė. Tik tai ji. Kyla klausimas: kaip jis vienas galėjo atsilaukyti prieš „maskolinimo“ bangą? Tuo labiau kad ir pats V. Mickevičius-Kapsukas, anot M. Biržiškos, nebuvo nuoseklus kalbinės lygybės klausimu? Čia kažkas ne taip. Čia, kaip sakoma, išlenda yla iš maišo: atsiminimai rašyti 1937 m., kai Lietuvoje vis labiau įsivyravo šovinizmas ir profaštinės idėjos... O turint galvoje apskritai menką to meto ūkinį ir kultūrinį Lietuvos potencialą, tokios nuomonės padėjo plisti provincialumui, dvasinei stagnacijai.

Mūsų dienomis internacionalizmo turinys apvalomas nuo senesnių ir naujesnių apnašų, igauna tikrąją — lenininę prasmę.

Virgilijus Liauska

— Benamių aktyvistas Wayne Voorhees Washington buvo ilpęs į aukščiausiąją televizijos stulpą ir iškėlęs vėliavą, reikalavo visiems amerikiečiams padorū gyvenimui namu.

Vilnis, 1988 m. rugpjūčio 18 d.

SAMBO KARALIENĖ

Vilniaus sporto rūmuose koncertavo Brazilijos pasaulinio garso estrados dainininkė Alsionė (Alcione Na aret Fabre). Po koncerto viešnią paprašė atsakyti į keletą klausimų.

— Pas mus Motinos diena — brangi šventė. Ar Jūs savo repertuare turite šiai šventei skirtą dainą?

— Motinos diena pas mus didžiausia šventė. Jeigu būtų mano mama — švęstų gimimo dieną.

Šiai šventei turiu dainą „Pasauli, sergėk mane“, kuri labai patiko mano mamai. Ši daina apie ją, apie visų mamas. Kaip jos aukojasi vaikams, kai juos augina, apie motinos rūpesčius ir džiaugsmą... Tiesa, man mama sakydavo „Niekada nedainuok dainų apie nelaimę, skausmą“. Ši daina graudi, bet šiandien jos nedainuoti negaliu.

— Vadinas, Jūsų repertuare dainos nuotaikingos. Aple ką būtent ir kokio stiliaus?

— Dainuoju apie viską — apie moteris, vyrus, apie meilę, draugystę, ištikimybę ir t. t. Tik apie politiką nedainuoju.

Mano repertuaras įvairiažanris, pradedant sambo, baigiant džiazroku. Arčiausiai širdies sambo. Sambo Brazilijoje tarsi liaudies muzika, o dainininkas, nežinodamas, nemėgdamas savo liaudies muzikos, — dainininkas prastas.

Tiesa, sambo šaknys Afrikoje, ten jį vadina sembe, o pas mus jį pavadino sambo ir pasisavino kaip liaudies muziką.

— Jus vadina „Sambo karalienė“. Reikia manyti, esate išleidusi vertingų plokštelių, populiariusi sambo po platum pasaulį?

— Viso labo keturiolika—dvylika auksinių ir trys platinos. Išėitų penkiolika, mat viena iš auksinės perėjo į platinos lygio plokšteles.

Pabuvojusi esu bemaž visame pasaulyje. Brazilija — didžiausia Lotynų Amerikos šalis, vien ją visą apvažinėti užtrunka pusę metų. Džiaugiuosi, kad pakvietė mane į Tarybų Sąjungą. Norėčiau ir dar

atvažiuoti.

— O kaip patiko Vilnius?

— Sužavėta, ypač architektūra. Šiandien mane pakvietė ekskursijai po Vilnių. Kartais pasijusdavau lyg kokiame Brazilijos miesto senamiestyje. Kažkuo senamiestiai panašūs, labiausiai bažnyčių architektūra.

— Kaip Jūs bendraujate su televizija? Ką televizija duoda dainininkui?

— Su televizija bendrauju labai glaudžiai. Jau du metai, kai kiekvieną mėnesį per pagrindinius kanalus transliuoju mano autorinius, stambius koncertus. O šiaip savaitėje transliuoju — du, tris net daugiau kartų per savaitę.

Brazilijoje labai populiaru televizija. Argi dainininkui galima nebendrauti su televizija?

Jūsų šalyje mane irgi filmavo. Centrinė televizija Leningrade. Laida bus panaši į videoklipą.

— Grįžkime prie mamos. Kiek ji išaugino vaikų? Ko jums linkėjo? Ką draudė?

— Mūsų didelė šeima — devyni vaikai: keturios seserys ir penki broliai.

Mama, kaip ir visos mamos, linkėjo tik gero ir norėjo, kad būtu gerai žmonėmis, taikiai gyventume tarpusavyje.

Mano gimtajam mieste San Luis yra tradicija — kiekvienas, o ypač mergaitė, turi mokėti groti trim instrumentais. Aš pasirinkau tėvelio instrumentus — triubą, akordeoną ir pianiną. Mama draudė groti triubą, bijojo dėl sveikatos. Bet aš išsiprašiau vieną vienintelį kartą pamėginti... Be reikalo mama bėgštavo. Kol kas sveika kaip ridikas. Sergu tik viena neišgydoma liga — daina.

— Vadinas, Jūsų šeima muzikali?

— Taip. Tėvelis vadovauja kariniam orkestrui. Su juo kartu groja vienas mano brolis. Mes visi gavome muzikinį išsilavinimą namuose. Tėvų noru baigiau Pedagoginį institutą, esu pedagogė. Iš profesijos, o iš tiesų — profesionali dainininkė.

TANKĖJA TĖVIŠKĖS GIRIOS

Pavasario orai šiemet buvo kontrastingi kaip niekad: po vėsių balandžio vėjų taip įspindo gegužės saulutė, kad nė potvynis neįsiūbavo — upės nuseko per kelias dienas. Būtent tokie laikotarpiai kelia grėsmę Lietuvos girioms. Yra buvę, kad per sausrą išdegdavo šimtai hektarų miško. Pasidomėjau, kaip šiemet susiklostė padėtis, ir Miškų ūkio ministerijoje man parodė žemėlapi, kuriame sužymėti girių plotai, paliesti sausros. Kaip ir kiekvienais metais, šykščiausiai drėgmės — kerpsliniuose Dzūkijos miškuose.

Kad ir sausokas pavasaris, bet miškus apsaugoti nuo ugnies pavyko: tik keletą kartų nuo pievo-se degintos žolės buvo plykstelėjusi ugnis Gudų girioje, kelis syk

— Kodėl Jus atliose propaguoja Alsionė? Ką turite bendro su Jumis?

— Alsionė — graikų mitologinio dievo dukra. Prieš man gimstant, tėvas skaitė knygą, kurioje teigiamas personažas buvo Alsionė. Tik ji gyveno Paryžiuje. Alsionė buvusi gera dainininkė, virtuoziškai grojusi įvairiais instrumentais, buvo pasišventusi šeimai, išauginusi savo jauniausią broliuką. Tėtis svajavo, kad aš tokia būčiau ir pakrikštijo Alsionė.

— Ir tėvelio lūkesčiai išsipildė?

— Stengiuosi būti tokia, kokios jis norėjo. Kas liečia šeimą, rūpinuosi ir aš. Auginau ne broliuką, o sesutę Salanž. Ji ir dabar su manim. Ansamblio administratorė ir dainuoja truputį. Kita sesuo Marija-Elena. Ji scenoje dainuoja vokalinėje grupėje ir šoka, žodžiu, išpildo daug repertuaro numerių.

— Ką veikiate laisvalaikiu?

— Mėgstu siuvinėti, groti, vaikščioti į baletą spektaklius, skaityti. O ypač patinka rašytojo Žoržo Amadu kūryba. Man regis, yra ir lietuvių kalba išleista jo kūrybos?

— Taip. Kokios svajonės, planai?

— Grįžusi netrukus išvažiuosiu į turnė po pasaulio festivalius. Pirmiausia į Šveicariją, paskiau Japoniją, JAV — bus šeši.

— Jėgū būtų Jūsų valia, kad būtų galima padovanoti žmonijai viską, ką tik sumanal. Ką Jūs padovanotumėte?

— Padovanotiau visam pasauliui Taiką, kad būtų Taika ir tarp žmonių, ir tarp valstybių.

— Ačiū už pokalbį, už linkėjimus! Didelės Jums sėkmės gyvenant DAINOJE.

Kalbėjosi
Sofija Stanevičiūtė

ji lietuvių giraites Siaulių rajone, nuslinkusi nuo geležinkelio pylimų. Kaip ir kiekvieną pavasarį, daugiausia rūpesčio padarė nesusi-prantantys kaimo gyventojai, kurie vis dar degina ganyklose pernykštę žolę.

Iki šaltųjų, kurie sukaustys žemę gruodu, dar toloka, tad miškininkams teks gerokai padirbėti. Nuo saulėtekio ligi laidos dabar iškilusiuose virš miškų gaisrų stebėjimo bokštuose budi stebėtojai, girininkijos ir miškų ūkiuose laukia pasirengusios lėkti į įvykio vietą gaisrinės komandos. Taip bus visą vasarą. Bet respublikos miškininkai rūpinasi ne vien tuo, kad gaisrai nepadarytų žalos. Šiemet per sėją, kai žemdirbiai plūso nei savęs, nei mašinų negailėdami, miškininkai irgi triūsė iki devinto prakaito. Mane painformavo, kad beveik visose respublikos girininkijose buvo sodinamas miškas, o sodinukai dabar jau žaliuoja 9460 hektarų plote. Daugiausia buvo apželdinami valstybinių miškų iškirstieji plotai, bet šiemetinė ateities miškų sėja toli peržengė miškininkų valdų ribas — apželdinta 1700 hektarų žemės ūkiui nebetinkamų žemių, kuriose erozija įgraužė griovus, apardė dirvą. Beje, ir žemdirbiai prisidėjo prie šio labai reikšmingo darbo, kurį gamtininkai nūnai vadina ekologine rekreacija. Savo miškuose ir žemėse žemdirbiai šiemet pasodino 1750 hektarų miško.

Nūnai visiems respublikos miškams skirti sodinukai auginami iš elitinių medžių sėklų, kurios sukaupotos Dubravos miškų ūkio saugyklose. Šie neįkainojami aruodai kasmet papildomi. Sėklos surenkamos tik nuo tų medžių, kuriuos autoritetingi specialistai pripažino pačiais geriausiais savo giminės tėsėjais. Kasmet Dubravoje išauginama dešimtys tūkstančių sodinukų, tokią produkciją tiekia ir kiekvieno miškų ūkio medelynai savo girininkijoms. Tačiau vien medelynų produkcijos jau nebeįpakanka, tad medžių ir krūmų sėkla šiemet buvo apsėta 37 hektarai atvirų plotų.

Daugiausia naujų miškų, bėje, pasodinta sausringiausioje respublikos dalyje — Varėnos miškų ūkio valdose — apie 700 hektarų. Maždaug po tiek — Kuršėnų, Kretingos miškų ūkiuose.

Vasara netrukus prabėgti, tačiau miškininkams ji nepasirodys pernelyg trumpa, nes reikės stropiai prižiūrėti sodinukus. Daugeliui girininkijų į talką ateina respublikos mokyklų jaunieji gamtininkai — moksleiviai irgi sodins medelius, rūpinsis jau prigijusiais. Taip iš gležno daigelio kalasi ateities girios, kurių derlių nuims jau mūsų ainiai. Ir kiekvienas naujas medis — tai žingsnelis prie miškininkų užsibrėžto tikslo — respublikos girios turi užimti per trečdalį respublikos ploto — toks yra optimalus ekologinis modelis.

Julius Vaitiekus

Nelaimė parodys, ar turi draugą, ar tik jo vardą. **K. Ušinskis**

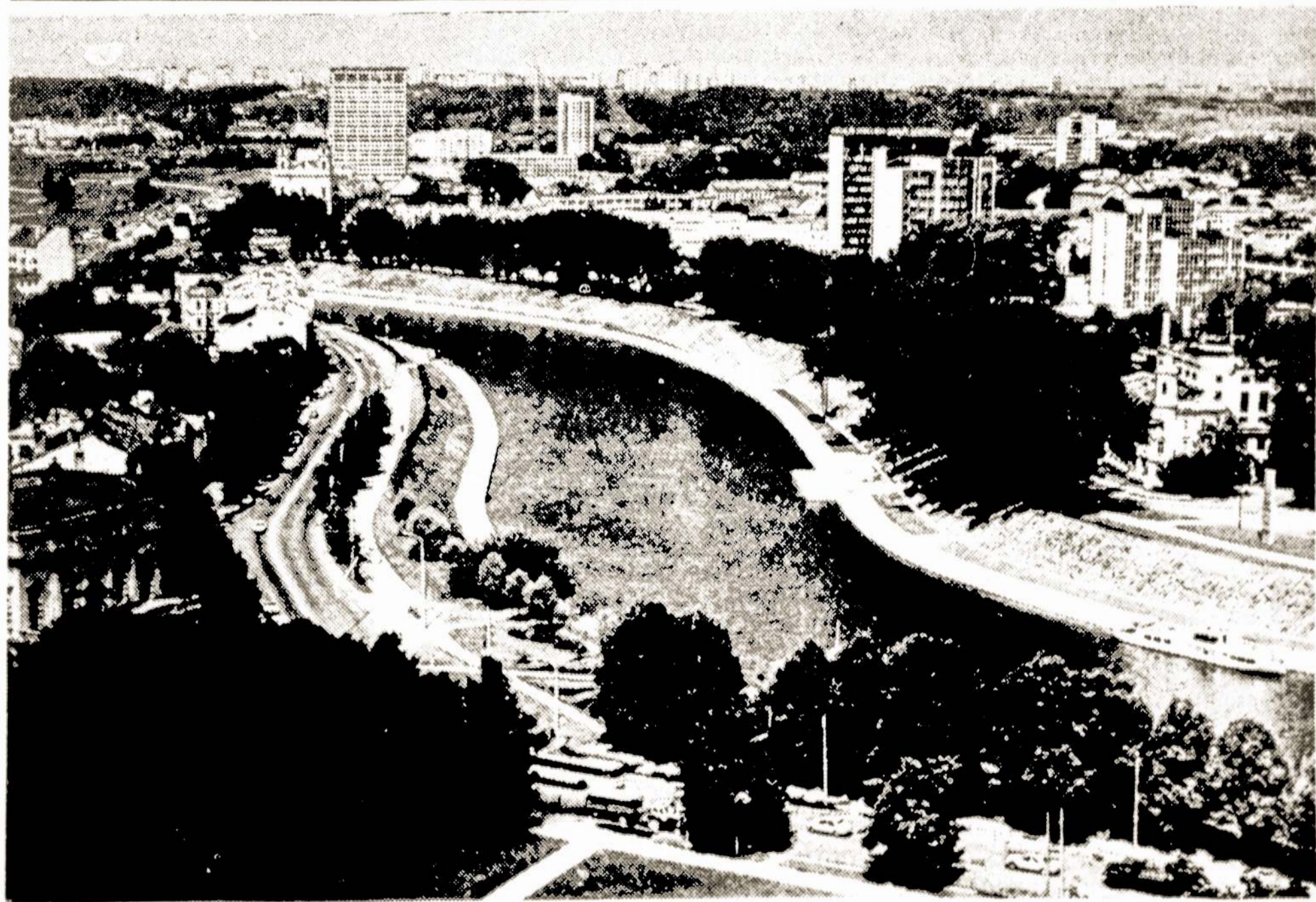
Iskaudinti galima tik tą, kuri labiausiai gerbi, bet ne tą, kurio neapkenti. **J. Gruša**

Komunistu galėsi tapti tik tada, kai praturtinsi savo atmintį visų tų gerybių, kurias žmonija yra sukūrusi. **V. Leninas**

Tarp draugų ieškok tų, kurie daugiau už tave išmano. **R. Sumanas**

Jei tu nori, kad tave kiti gerbtų, pirmiausia ir svarbiausia, gerbk pats save. **F. Dostojevskis**

5

Zvilgsnis į Vilnių.

Vilnis, 1988 m. rugpiūčio 18 d.

Dovydo Filgello nuotr.

Kiekvienas Raseinių "Satrijos" siuvimo gamybinio susivienijimo mišraus choro koncertas dainininkams, jų šeimos nariams, visiems raseiniškiams yra šventė. Chore apie penkiasdešimtis raseiniškių dainos entuziastų. Nuo 1960 metų "Satrijos" choras dalyvauja respublikinėse ir zoninėse dainų šventėse.

Nuotraukoje: "Satrijos" choras.

A. Gylis nuotr.

Stojo rateliu lauko akmenėliai

Kas nežino legendos apie Puntuką: kaip Pinčiukas jį nešęs bažnyčios griauti, bet gaidžiai užgiedojo, teko mesti nelabajam akmenį kur pakliuvo. Kitas žymus Lietuvos akmuo, netolimas Puntuko kaimynas — tai garsusis Mokas. Nūnai ledynmečių tūkstančius kilometrų į Lietuvą ridenti akmenys tampa sodybų, miestelių aikščių, parkų puošmena. Plačiai Lietuvoje ir už jos ribų pagarsėjo pats didžiausias Lietuvos akmuo — retų akmenų muziejus Mosedėje, kurį surinko A. Intas.

Kol kas ne tiek plačiai žinomas, nors ir įsikūręs palei pat Vilniaus —Kauno autostradą Vievio akmenų parkas bei jo geologinės ekspozicijos. Jis įkurtas prie Lietuvos geologijos mokslinio tyrimo instituto kernų — gręžinių uolienų — saugyklų, kurią specialistai juokais vadina žemės gelmių enciklopedija.

SU MEŠKA MENKI JUOKAI

Kad Lietuvoje meškų nebesutiks. Tad juo labiau nustebo Biržų rajono Lenino kolūkio piemenys, kai ankstyvą rytą išvydo ganykloje zylojančias karves, o paskui jas risnojančią anaipol ne draugiškai nusiteikusių meškų. Kolūkiečiai atsitokėjo, meškai pargrovus telyčią, ir pabandė šleivakoję nubaidyti. Tačiau miškų šeiminkė anaipol neišsigando žmonių, o puolė juos pati. Piemenys vos spėjo suokti į sunkvežimiuką ir nurūkti, o meška su grobiu nubindzeno į ganyklų vidury plytinčią Kvetkų giraitę.

Antanas Dauguvietis, medžiotojų ir žvejų draugijos Biržų skyriaus pirmininkas, iš pradžių žinia nepatikėjo. Tiesa, Latvijos šiaurėje, Estijoje meškų dar yra. Estai jas netgi pamedžioja, kad per daug neprivistų. Tačiau įvykio liudininkų veidai buvo pernelyg įkalbingi. Pirmininkas paskambino į respublikos gamtos apsaugos komitetą, prašydamas leidimo imtis priemonių. Iš Vilniaus į Rygą, Kaliningradą, Kauną bei kitas vietas, kur yra zoologijos sodai, nuskriėjo telefonogramos. Visos nelaisvėje laikomos meškos buvė perskaičiuotos — nė viena nedingusi. Tada buvo duotas leidimas nušauti agresyvų žvėrį.

Medžiotojų brigada apsupo Kvetkų giraitę. Šunys išvijo mešką iš tankmės. Pirmasis šūvis ją deja, tik sužeidė. Įsiutes žvėris puolė medžiotojus. Laimė, antrasis šūvis buvo lemtingas. Vertingas trofėjus — meškos kailis — buvo perduotas Kauno zoologijos muziejui.

— Palyginti su pokariniais metais miškų masyvai Lietuvoje iš-

augo trečdaliu. Pastebimai praturtėjo ir fauna, — pasakojo LTSR gamtos apsaugos komiteto medžioklės skyriaus viršininkas Gediminas Tursa. — Briedžiai buvo bebaigią išnykti, o dalis jų — 7,5 tūkstančio, aklimatizuoti iš rytinių šalies rajonų atvežti kilnieji ir dėmetieji elniai, kurių banda išaugo iki 20 tūkstančių, vėl mūsų miškuose gyvena stumbrai, gerai jaučiasi danieliai, muflonai. Bet stambiausiu plėšrūnu buvo vilkas, kurių respublikoje nūnai suskaičiuota apie 300. Vilkų skaičius nuolat reguliuojamas. Įvykis Biržų rajone — tai pirmoji meškų medžioklė mūsų krašte po šimto metų pertraukos. Paskutinė meška Lietuvoje nušauta 1883 metais. Tikrai užfiksuota keletas jų pasirodymo atvejų Ignalinos, Varenos miškuose, o Alytaus rajone prieš porą dešimtmečių šleivakoję iškopė bityno avilius... Nustatyti, iš kur atklydo atėjūnė, nepavyko. Spėti galima viena: karves ji puolė todėl, kad nemokėjo susirasti maisto, vadinasi, išaugo ne natūralioje aplinkoje...

Nūnai Lietuvoje meškas galima išvysti tik Kauno zoologijos sode ir Rudaminos paukštyno žvėrynyje. Tačiau pastaruoju metu buvo sprendžiamas klausimas dėl šių žvėrių populiacijos atgaivinimo didžiosiose Lietuvos giriose. Tačiau kai kurie specialistai, matyt, ne be pagrindo manė, kad Lietuvos miškai pernelyg lankomi, ir žvėrių susidūrimai su žmonėmis neišvengiami. O juk meška — stambiausias plėšrūnas.

Romas Stonaitis

INTERVIU DUODA PROF. E. BARKAUSKAS

Vilnietis profesorius S. Barkauskas vadovauja I kraujagyslių chirurgijos skyriui. Jis pirmasis Tarybų Sąjungoje pradėjo operuoti perlinkusias arba į kilpas susiraužiusias slankstelines arterijas. Pasiūlė eilę originalių gydymo metodų, operuojant susiaurėjusias arba užakusias miego arba poraktikaulines arterijas. Išobulino jau naudojamus gydymo metodus.

Sios jo operacijos atvėrė naują angiochirurgijos sritį Lietuvoje ir padėjo ją išvystyti Tarybų Sąjungoje.

Gerblimas profesoriau, kas ištinka žmogų, kai susiaurėja, užanka arba perlinksta kaklo kraujagyslės?

Kalbant trumpai, tokiais atvejais žmogų gali apimti nemalonūs pojūčiai: galvos skausmas, svaigimas, lygsvaros ir regėjimo sutrikimai, galūnių nejudrumas ir kiti nemalonūs smegenų kraujotakos nepakankamumo simptomai. Šie simptomai atsiranda iš pradžių rečiau, o progresuojant ligai, jie dažnėja ir epizodų trukmė ilgėja, kol galiausiai žmogų ištinka insultas.

Kasmet Europoje užregistruojama virš milijono, o JAV du milijonai susirgusių žmonių. Pusė ligonių miršta, o likusieji tampa nedarbingi arba visiškai invalidai, guli ant patalo. Tik 20 proc. insultu persirgusių žmonių išlieka darbingais. Žinant, kad 45 proc. insultu sergančių ligonių amžius yra tarp 40—60 metų, tai aišku, kokią žalą padaro visuomenei ši liga.

Insultas — XX amžiaus žmonių ryškūs. Pagal savo dažnumą ne tik nenusileidžia, bet daugelyje šalių pralenkia širdies infarktą, kuris pagal savo luošinantį pobūdį yra „geresnis“ už insultą. Po širdies infarkto darbingais išlieka apie 80 proc. žmonių.

Kaip išvengti šios žmogiškos „ryškės“?

Kraujagyslių susirgimai iš dalies priklauso nuo mūsų pačių. Žmonės abejingi savo sveikatai, kol sveiki. Norint išvengti insulto, infarkto arba galūnių gangrenos, reikia vengti blogų įpročių, skatinančių aterosklerozės vystymąsi: rūkymo, alkoholio vartojimo, gausaus ir kaloringo maisto, nervinių stresų. Daug reikšmės kraujagyslių susirgimų profilaktikai turi taisyklinga dienos tvarka — pakankamas miegas, racionali darbas ir aktyvus poilsis. Susirgus smegenų kraujotakos nepakankamumu, ypač pradinėse stadijose, dažnai padeda vaistai, kuriuos skiria neuropatologas. Ligai progresuojant, tenka imtis operacinio gydymo. Operacijos dažniausiai nesukelia didelių organizmo traumų, tačiau sudėtingos, netobulai jas atliekant, kyla pavojus gyvybei.

Jūs kalbėjote apie operacijos sudėtingumą ir tobulumą. Ar tenka mokyti iš kitų arba kitus mokyti šio meno?

Turbūt operacijų atlikimo technikos negalime vadinti menu, bet ir amatu pavadinus bus netikslu. Chirurgo sugebėjimai svyruoja tarp šių dviejų sąvokų.

Taip, mokyti teko iš savo mokytojų ir vyresniųjų draugų. Svarbiausiu savo mokytoju laikau TSRS Medicinos mokslų akademijos narį korespondentą, profesorių Algimantą Marcinkevičių. Be to, teko stebėti ir mokyti, kaip atliekamos panašios operacijos Maskvoje, Minske, Kijeve ir kt.

Ilgijus patyrimą, išobulinius operacijų metodiką ir paskelbus konferencijose bei suvažiavimuose operacijų rezultatus, sukėlėme smalsumą ir kitiems. Mūsų patyrimu domėjosi ir operacijas stebėjo iš Rygos, Minsko, Maskvos, Čeliabinsko, Irkutsko, Prahos, Erfurto, Niujorko ir Toronto miestų atvykę gydytojai. Su daugeliu iš jų mus sieja dalykiški ir draugiš-

ki ryšiai. Mokyti, domėtis ką daro kiti, tavo kolegos, būtina. Kitaip atsiliksi.

Sakoma, kad kraujagyslių chirurgai turi turėti ir taip vadinamą šeštąjį jausmą — intuiciją?

Kraujagyslių operacijos skirtingos, vienodų nėra, kaip nėra ir vienodų žmonių. Kraujagyslių chirurgui tenka patirti daug nenumatytų situacijų, todėl būtina greita orientacija, intuicija ir sugebėjimas sutelkti visus savo pojūčius ir jėgas vienam tikslui — gerai atlikti operaciją.

Ar turite jaunų gydytojų, kurie padeda vystyti kraujagyslių chirurgiją ir ką galėtumėte palinkėti jiems?

Taip, tokių chirurgų yra. Ir nemažai. Vilniaus kraujagyslių chirurgijos centre darbuojasi daug gabių ir savo darbu atsidavusių gydytojų. Vieni jų linkę į praktines chirurgijos puse, kiti daugiau domisi moksliniais kraujagyslių chirurgijos klausimais. Ir vieni, ir kiti kraujagyslių chirurgijai labai reikalingi. Manau, kad, turėdami tokius kraujagyslių chirurgijos pagrindus ir tradicijas, kurios yra Vilniuje, jauni gydytojai gali žymiai pagausinti mokslinius ir praktinius Vilniaus kraujagyslių chirurgijos centro laimėjimus.

Galima daug ko linkėti jaunam kraujagyslių chirurgui: gilinti savo teorines žinias, įvaldyti visus diagnostikos metodus, išsiugdyti tikslią operacijų atlikimo techniką ir t. t., bet visų svarbiausia mūsų darbe — tai niekuomet nepamiršti ligonio, kuriam ne mažiau už profesinį meistriškumą reikalinga dėmesys, jautrumas ir žmogiška šiluma.

Atėia už pokalbį.

Sofija Milčėkytė

Nauji Klaipėdos

kultūros paminklai

Lietuvos uostamiestyje nūnai — per šimtą kultūros paminklų. Tačiau, spartėjant urbanizacijos tempams, miestas greitai keičia savo veidą. Tad Lietuvos kultūros fondo Klaipėdos rėmimo taryba rūpinasi, kad būtų išsaugoti būdingiausi Lietuvos uostamiestio istorijos ir architektūros bruožai. Taryba paskelbė naujų kultūros paminklų, vertingų architektūrinių ansamblių išaiškinimo akciją.

Pirmieji jos vaisiai — Klaipėdos kultūros paminklų sąrašas atsidūrė keturi nauji adresai. Artojų gatvė 7 — čia nutarta išsaugoti XIX amžiaus pabaigos gamybinių pastatų kompleksą, kurį sudaro buvusios mineralinių trąšų gamyklos „Union“ korpusai. Kitas paminklas — buvusios miesto skerdyklos pastatų kompleksas (M. Gorkio 53, 53a, 55). Tai du administraciniai korpusai ir vienas gamybinis korpusas su bokštu-varpine, kurioje įtaisytas laikrodis. H. Manto 49 — čie vietinės architektūros paminklu pripažintas XX amžiaus pradžios buvęs gydytojo gyvenamasis namas ir privati ligoninė. Pastato fasadas išpuoštas ornamentu ir fachverko elementais. Ketvirtasis architektūros paminklas — pastatų grupė. Vilniaus gatvėje. Tai tipiškas XVIII—XIX amžiaus pirmos pusės Klaipėdos vidutiniojo luomo miestiečio gyvenamasis namas. Naujieji paminklai paimti globon, pradedami restauruoti.

Arūnas Monkevičius

Mehigano valstijoje gyvena daugiau kaip 180.000 ispano-amerikiečių.

Pakistanas vis dar ginklais teberemia Afganistano kontrrevoliucionierius.

Vilnis, 1988 m. rugpiučio 18 d.

Ne vienas chicagietis lietuvis atsimena 1933 gegužės 7 dieną, kai išlėdėjo Dariu ir Girėna į skrydį per Atlantą. Nuotraukoje: Kai vyko su lakūnais atsiveikimas Chicagoje.

Devyniosdešimt šeštas gimtadienis

1-Mano devyniosdešimt šeštas gimtadienis atėjo lauktas. Rugsėjo 3 d., 1892 m. man tarp brolių ir sesučių skirtas šaukštas.

Desėtkai metų lėtai slinko, sprendžiau gimtadienis nebeateis, O senatvė prie žemės lenkia ne ilgai man daleis.
2-Kartais skaudžiai man šonkaulius lamdo Ne valgiau kumpio, negeriu degtinės patartas draugo. Jaunystėje dainavau "O Aguonele" — su ja mano pažintys buvo.
Jau keičias plaukų spalva, visi jaunatvės polinkiai žuvo.
3-Stebiu aplinką ar dar mano vienmečių randasi čia Ak, jau aš palikuonis — tyku nyku kaip nakčia. O aš nuogastauju, noriu gyventi iki šimto. Šiais laikais pasaulis teikia naujoves, man noras nepakirto.
4-Zymiai keičiasi pasaulis ir ką matai negali tikėti. Viskas kojomis aukštyn, sunku tam viskam pasižadėti. Tiesotai ir aš pasidžiaugiu, kad mano gyvenime daug kas vyko. Buvo karai, žudynės, mūsų miela gimtinė atgimė neišnyko.
5-Noriu čia prisiminti, kad gyvenime sutikau laikus siurkščius. Yra kur sako, jog mes čia žemėje esam tik į svečius, O po mirties mus laukia didelės naujovės, muzika kasdieną. Ar teks jus visus ten sutikti, arba nors vieną?
6-Linkėkim, kad gimtadienis atneštų laimės dėl žmogaus, Nes veikėm, kūrėm žemėje, neekvojome laiko brangaus. Marksizmas mūsų ideja rodo kelią į laimėjimus didžius. Rytojaus žmonija sutraukys kontinentuose savanaudžių retežius.

Deveniosdešimt šeštą gimtadienį švenčia
JONAS DZŪKELIS

P.S. Laikraščio redakcija neatsako.

Martha Gužauskienė buvo ne eilinė lietuvių pažangietė

Vargu ar yra nors vienas Chicagoje pažangus lietuvis, kuris yra nuėjęs tokį ilgą visuomeniniame judėjime kelią, kokį nuėjo neseniai mirusi šimtametė Martha Gužauskienė. Kai Chicagos pažangūs lietuviai dar neturėjo, ne tik laikraščio "Vilnius", bet ir neturėjo netgi laikraščio "Žarijos", velionė Martha Gužauskienė jau reiškėsi tarp pažangiečių, tada vadinamų socialistų. Ypač ji pasireiškė kaip visuomenininkė, kai pažangesniųjų nuotaukų lietuviai čia pradėjo organizuoti Ateities Žiedo Vaikų draugiję (AŽVD), kad jų vaikai neištautėtų, kad jie užaugtų dorais lietuviais amerikiečiais.

Vėliau, kai Roselande susiorganizavo pirmoji Chicagoje Lietuvių Literatūros Draugijos (LLD) kuopa, Martha ir ją entuziastingai įstojo pirmomis organizavimosi dienomis. Po triukšmingo SLA skilimo Lietuvių Auditorijoje, Martha Gužauskienė, drauge su visais pažangiečiais perėjo į Amerikos Lietuvių Darbininkų Susivienijimo (ALD) judėjimą.

Vilniaus, 1988 m. rugpjūčio 18 d.

Roselando Lietuvių Moterų klube be jį priklausė nuo Klubos susiorganizavimo kol Klubas užsitarė. Ir kur tik ji dalyvavo, buvo visų dėmesio centre, kaip pažangių įsitikinimų moteris, dora šeimos motina, auklėjanti savo vaikus dvasioje, jog darbo liaudis anksčiau ar vėliau bus laimėtoja.

Ją galima vadinti Chicagos lietuvių patriarcho ne vien tik dėl to, kad ji sulaukė šimto metų, bet labiausia, dėl to, kad nuo pat atvykimo į šią šalį 1905-ais metais, Nors jai teko gyventi po daugiau ar mažiau metų ir kituose miesto rajonuose, bet Bridgeportas buvo jos antroji tėvynė.

Neišdils jos atminimas ne tik Chicagos senajai lietuvių kartai, neišdils jis ir jaunajai kartai, kuriai ji irgi buvo plačiai žinoma. Todėl nenuostabu, kad jos šermenys bei laidotuvėse apsilankiusių dauguma buvo jaunosios kartos atstovai.

Martha Gužauskienė paliko ne tik Chicagos lietuviams atminimą, kuris neišdils. Ji paliko ir savo

Aplankykite Lietuvą

Abiejų pažangiųjų laikraščių ("Vilnius" ir "Laisvės") aktyvas šiemet organizuoja septynias turistines grupes vykti į Lietuvą. Kaip visuomet, grupės Vilniuje pasitiks Tėviškės draugija. Šių grupių turistai turės progą aplankyti savo gimtąsias vietas, pabuvoti su giminėmis, draugais bei pažįstamais.

Jau susitarta, kad visais kelionės reikalais rūpintųsi American Travel Service Bureau agentūra, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643, telefonas (312) 238-9787. Dėl daugiau informacijų kreipkitės į "Vilnius" įstaigą, 3116 S. Halsted St., Chicago, IL 60608, telefonas (312) 842-7325.

Grupės išdėstytos sekamai:

Išvyks ir atvyks	Kur kiek naktų nakvos
Gegužės 24 Birželio 12	Maskvoje 2, Vilniuje 15, Maskvoje 1
Birželio 20 Liepos 9	Maskvoje 2, Vilniuje 15, Maskvoje 1
Liepos 6 Liepos 20	Maskvoje 2, Vilniuje 10, Maskvoje 2
Rugpjūčio 8 Rugpjūčio 29	Belgrade 1, Maskvoje 2, Vilniuje 15
	Maskovoje 1, Belgrade 1
Rugpjūčio 29 Rugsėjo 12	Maskvoje 2, Vilniuje 10, Maskvoje 1
Rugsėjo 6 Rugsėjo 25	Maskvoje 2, Vilniuje 15, Maskvoje 2
Spalio 4 Spalio 19	Maskvoje 2, Vilniuje 10, Maskvoje 2

Kaštus

Pirma grupė iš Čikagos \$2315.00, iš New Yorko \$2205.00
Antra grupė iš Čikagos \$2415.00, iš New Yorko \$2305.00
Trečia grupė iš Čikagos \$2150.00, iš New Yorko \$2040.00
Ketvirta grupė iš Čikagos \$2415.00, iš New Yorko \$2305.00
Penkta grupė iš Čikagos \$2150.00, iš New Yorko \$2040.00
Šešta grupė iš Čikagos \$2415.00, iš New Yorko \$2305.00
Septinta grupė iš Čikagos \$1825.00, iš New Yorko \$1715.00

P.S. Kadangi lėktuvais keliauti kainos nėra pastovios, tai ir su šiomis grupėmis keliauti į Lietuvą, iškelavimo metu, gali būti truputį brangiau ar pigiau.

Adm.

palikuonis, plačiai Amerikos pažangiųjų lietuvių visuomeniniame judėjime žinomas dukras — aktyvią LDS judėjimo darbuotoją Emiliją White, Anne Krisiken, kuri netgi tapo ir laikraščio "Vilnius" direktorių tarybos išdininke.

Martha Gužauskienė nebuvo baigusi aukštų mokslų. Ji gimė 1888 metų gegužės 13 d. gausioje mažųjų žemių valstiečių Matelių šeimoje, netoli Raseinių. Sulaukusi 17 metų, visam gyvenimui emigravo į JAV. Čia ją pasitiko su aukštai iškeltu švyturiu Laisvės statula New Yorke. Išlipus iš garlaivio atvyko į Chicagą pas brolių Joną Matelį, gyvenantį Bridgeporte.

Po poros metų, sukūrusi šeimą, pasitarusi su broliu Jonu, drauge abu atsikvietė iš Lietuvos brolius Viktorą ir Antaną Matelius. Taip ir praėjo nelengvą imigrantės gyvenimą, daugoma skaudžių pergyvenimų, nepriteklių.

Kaip visiems sunkaus fizinio darbo darbininkams, taip ir Gužauskams emigracijoje sunki buvo gyvenimo pradžia, ypač nemokantienės vietinės anglų kalbos, diskriminuotiems "grinoriams". Tačiau pradėjus šeimai gausėti Gužauskai pabandė ieškoti geresnio gyvenimo Iowa valstijoje ir kitur, bet to neradę, greitai grįžo į Chicagos Bridgeportą.

Tada Bridgeporte buvo gausu lietuvių, tokio pat likimo kaip Gužauskai.

Kūrėsi lietuvių organizacijos, chorai, aktyvėjo visuomeninis judėjimas, Gužauskai irgi į jį įsijungė. Džiaugėsi savo vaikais, lankančiais AŽVD mokyklėles, dalyvaujančiais saviveikloje, dainuojančiais choruose, veikiančiais organizacijose.

Gužauskams buvo skaudu pergy-

venti ir Didžioji depresija, bet Marthai ir visai šeimai skaudžiausia buvo, kai 1937-iais metais mirė jų mylimas tėvas ir Morthos gyvenimo draugas Jokūbas. Martha liko našlė dar su nebaigusiais spaugti vaikais. Po kiek laiko išmirė broliai, tačiau tvirtai laikydama savo rankose gyvenimo laivo irklus irėsi tolyn, per banguojančią ir putojančią gyvenimo bangas.

Tarytum viskas sunormalėjo, kai vaikai baigė augti, buvo tik — džiaukis, gyvenk ir norėk! Bet buvo ne taip. 1972-aisiais metais Martha vėl užgulė širdgėla — mirė jos antrasis sūnus, plačiai žinomas pažangiesiems lietuviams, aktyvus visuomenės darbuotojas, Jack Gordon. Liko Martha su dukromis Emily White ir Anne Krisiken ir žentas ramiai baigti senatvę, kol sulaukė šimto metų.

Šia proga dukros motinai suruošė gimimo 100-ųjų metinių puotą. Kaip įprasta, šalies Prezidentai šimtamečius piliečius sveikina. Martha irgi gavo Prezidento Reagan sveikinimą, kuriuo jis linkėjo ilgiausių metų. Į puotą sukviestieji giminės, bičiuliai, draugai sveikinimu pasidžiaugė, ko ir visi Marthai palinkėjo.

Po kelių savaičių, šių metų liepos 5 dieną sustojo plakusi jos širdis, ir Martha visiems laikams nuo šeimos artimųjų, draugų ir pažįstamų atsiskyrė. Ir liepos 9 dieną jos kūnas buvo palydėtas į Lietuvių Tautines kapines amžiam poilsiui šeimos sklype greta josios vyro Jokūbo Gužausko.

Zinoma, visų gyvų likimas toks pat, bet Marthos Gužauskienės ypatingas. Ji šio likimo sulaukė išgyvenusi net šimtą metų, palikdama nueitą gražų ir turiningą pažangiųjų lietuvių judėjime kelią!

J. Žaluskas

LAIŠKAI IR PARAMA

Gerbiamas J. Urbik:

Prisiunčiu mokesį už "Vilni" \$15 ir \$10 laikraščiu paramos. Prašau, pakeiskite mano pavardę, aš vartuju mano pirmojo vyro pavardę Cherman. Tariu ačiū, viso geriausio.

Natalie Cherman
Mission Vieja, Cal.

Enclosed is my Bank Order N. 58247 is the amount of \$33.25, dated 7/7/88. This is for subscriptions to Vilnis and the balance for the Vilnis fund.

Katherine Kirstukas
Hot Springs, Ark.

Ger Vilnies darbuotojai:

Dėkoju už pranešimą, kad pasibaigusi mano prenumerata jau praeitais metais. Labai nemalonu būti išstisus metus skolingam.

Prisipažinsiu, tai mane nustebino, kad jūs taip ilgai delsėte nepranešdami, kad laikraščio prenumerata pasibaigusi.

Tad dabar, nors pavėluotai, siunčiu \$30 čekį.

Victor Cizas
Coldwater, Mich.

Gerb. Admin.:

Cia randate banko čekį \$284, tai bus \$15 už skelbimą ir \$269 Vilnies paramai.

V. Taraškienė
San Leandro, Cal.

Gerbiamoji "Vilnies"

Administracija:

Pasiunčiu \$20 čekį: \$15 už prenumeratą ir \$5 auka.

Steven A. Janus
Camton, Mass.

Gerb. "Vilnies" Administracija:

Prie šio siunčiu Money Order \$20 amerikoniška valiuta. Prašau man laikraštį "Vilnis" siuntinėti. Esu "Laisvės" skaitytojas.

P. Joneliūnas

St. Catherines, Ont., Canada

Nancy Bielski of Chicago just returned from an enjoyable trip to Lithuania. While there visiting relatives she learned that they enjoyed reading Vilnis. As a result of this visit she subscribed to Vilnis Leona Servietis in Klaipėda.

Received from Mr. Vytas Miceika of Hickory Hill, Illinois, 2 year renewal of Vilnis, plus \$16 donation.

Received from Edward Jokuska of Berwyn, Ill., his own renewal, plus 2 to Lithuania. Adm.

NEPAMIRSKIME

Nepamirškime, kad Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas bus rugšėjo 20 dieną "Vilnies" salėje. Atsineškite narės mokesčio knygetes, kad lengviau būtų sutvarkyti mokesčių rinkliavą. Susirinkimo pradžia lygiai pirmą valandą po pietų.

Pasibaigus šio susirinkimo rutinai prasidės Ex Mainerių klubo narių susirinkimas. Kadangi ne-

MIRĖ MARY MONTVILIENE

Rugpiūčio 1 dieną mirė buvusi ilgametė bridgeportietė ir LDS 53 kuopos sekretorė Mary Montvilienė, sulaukusi 83 metų. Prieš keletis metų likosi našlė, iš Bridgeporto ji persikėlė gyventi į Westmont, Ill., arčiau savo artimųjų. Sunegalavus sveikatai, pora paskutinių savo gyvenimo metų leido senelių priežiūros namuose.

Mary Montvilienė yra nemaža davusi Čikagos pažangių lietuvių judėjimui. Ypač ji daug dirbo LDS 53 kuopoje, aktyviai darbavosi Dailės ir Dramos klube, kai klubas įsigijo Mildos namus su salėmis ir kitais įrengimais visuomeninei veiklai. Buvo uoli "Vilnies" skaitytoja ir rėmėja.

Rugpiūčio 6 dieną jos lavonas buvo palaidotas greta jos brolių ir vyro Kazimierinėse kapinėse. J.

GAUSI ČIKAGIEČIŲ DELEGACIJA

Šiomet LDS suvažiavime, vykusiame Bushkill, Pa., rugpiūčio 12-13 dienomis, čikagiečius atstovavo palyginus gausi delegacija ir beveik visa vadinamų jaunuolių Monarchs kuopos delegatai. Pradedant "Vilnies" administratoriumi Julium Urbiku ir jo žmona Maryte, vyko į suvažiavimą dar Carl ir Dorothy Walter, John ir Estelle Atkenson, Herb ir Lydia Setzke.

Į suvažiavimą dar turėjo vykti LDS Centro komiteto nariai Volga ir Raymond Jankel, bet jiems sutrukdė po nelengvos Volgai padarytos ligininėje operacijos sveikata, kurios atstatymui namuose turės pasigydyti dar kelias savaites gydytojų priežiūroje.

Centro komiteto narys Frank Olson su žmona Aldona taip pat turėjo vykti. Jiems sutrukdė F. Olsonos sveikata. Nesenai jiedu grįžo iš Kinijos ir, kaip įprasta, Olsonas turėjo patikrinti sveikatą, ar viskas tvarkoje po prieš keletis metų turėtos ausyje operacijos. Nors operacija buvo pavykusi, tačiau pasitikrinant sveikatą gydytojui konstatavo, kad nelabai piktybinis auglys tebėra gyvas. Ar pavyks jam jo atsikratyti, prašosi klausimas.

Gaila, kad ir jaunąją kartą įvairios ligos bei sunegalavimai pradeda lankyti. —ka

maža kultūričių priklauso ir Ex Mainerių klubui, bus proga tą pačią dieną dalyvauti abiejuose susirinkimuose. Ex Mainerių klubo valdyba taip pat prašo atsinešti narių mokesčių knygetes ir priduoti jas Antanui Litvinui.

Abiejuose susirinkimuose nutarsime, kada turėti kitą susirinkimą kaip šį kartą ar atskiromis dienomis. Sekr. Nellie De Schaaf

MIRĖ MARY MONTVILAS

Rugpiūčio 6 dieną mirė Mary Montvilas, našlė George Montvilo, gimusi 1905 metų birželio 1 dieną Pensilvanijoje.

Priklausė LDS 53 kuopai, LLD organizacijai, Dailės ir Dramos klubui, buvusiai Mildai, Ex Mainerių klubui.

Buvo pašarvota Weatherster šermeninėje, 10501 W. Cermak Rd. Palaidota rugpiūčio 6 dieną šv. Kazimiero kapinėse. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktoriai Lechavičiai.

Paul Ridikas

Vilnis, 1988 m. rugpiūčio 18 d.

TARPE MŪSŲ

— Smagu, kad detroitietė Stefanija Masytė grįžo rašinėti į "Vilni". Buvau pasigedusi žinių apie ilgamečius bendražygius bei pažįstamus iš Detroito.

— Teko sužinoti, kad buvusi čikagietė ir ilgametė "Vilnies" skaitytoja Mary Walaitis tapo apgyvendinta senelių priežiūros namuose. Iki šiol ją slaugė jos dukterė namuose per ilgus metus.

— Pasigendu žinių iš Floridos, o taip norėtusi žinoti kaip ten sekasi Helen Janulis, Stanley Kuzmickui ir jo šauniai žmonai Violetai, Frank Mockapetriui, Julijai Andriulienei ir kitiems.

— Po kelerių metų negalavimo Al Pateckas atiduotas priežiūrai senelių namuose. Brolis John Pateckas, nežiūrint kaip stropiai jį slaugė pristatinėdamas maistą iš lietuviškų restoranų, Alfonso sveikata negerėjo ir kitos išeities nebuvo kaip perkelti į priežiūros namus.

— Beveik savaitei buvo atvykusi į Čikagą iš Mountain Home, Ark., Della Kent aplankyti sergančios savo dukters Anita Prochot, kuriai neseniai buvo padaryta skilvyje operacija. Dukrai pagijus Della grįžo namo į Arkansas autobusą. Kelionė truko ilgiau negu lėktuvu į Lietuvą.

— Paskambinus kenošietei Alvinai Strich sužinojau, kad ir Kenošoje plėšikavimų bei vagysčių yra lygiai kaip Čikagoje. Esant kurioje nors gatvėje po atviru dangumi pobūviui (party), policija turi uždaryti gatves pašaliniam, kad neįvyktų apiplėšimų ir pan.

— Per daug metų Antanina Butkis kamuojasi dėl įsimetusio į kūną artrito, ypač didelius skausmus kenčia kojose, nežiūrint nuolatinio lankymosi pas gydytojus nesimato jokio pagerėjimo.

Nellie De Schaaf

— Susitarta, kad Dukakio rinkiminėje kampanijoje dalyvautų būrys ir Jesse Jacksono aktyvistų.

MIRUS MARTHA GUŽAUSKAS ir MONICA LUCAS

Reiškiu gilią užuojautą jų šeimoms, giminėms, draugams bei pažįstamiems.

ANTANINA BUTKIS
LaGrange, Ill.

MIRUS MARY MONTVILAS

Reiškiu gilią užuojautą velionės artimiesiems, giminėms, draugams bei pažįstamiems.

Netekau šaunios bendražygės LDS judėjime.

ANTANINA BUTKIS
LaGrange, Ill.

MIRUS MARY MONTVILAS

Reiškiame gilią užuojautą velionės artimiesiems, giminėms, draugams bei pažįstamiems.

Netekome šaunios bendražygės LDS judėjime.

EDWARD ir FRANCES JORDAN
Chicago, Ill.

Nuoširdus visiems ačiū

Gyvenime esti skaudžių pergyvenimų, bet skaudžiausias — tai netekimas motinos, kuri tave pagimdė, ant rankų nešiojo, auklėjo kaip brangiausią jos gyvenime turta, linkėjo laimės bei kuo geriausio gyvenimo. Mes šį nepaprastai skaudų jausmą pergyvenom, kai mūsų brangioji mama Martha Gužauskienė liepos 5 d. mirė ir turėjom ją palaidoti liepos 9 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje.

Buvo širdį troškinančios liūdesiu valandos, bet Jūs, mielieji artmieji bičiuliai, draugai bei pažįstami padėjote tą liūdesį pergyventi gausiu dalyvavimu laidotuvėse bei užuojautomis. Niekad to nepamiršime, visuomet būsime su Jumis.

Taipgi didelį ačiū reiškiam šeimoms draugui Frank Mikužiui už širdį jaudinantį atsisveikinimą prie velionės karsto, bičiulei Giedraitienei ir Gerry Mikužienei už giesmes bei liūdnas dainas šermeninėje, Amerikos Lietuvių Moterų kultūros klubo garbės sargybinėms prie karsto, karsto nešėjams, laidotuvių direktoriui Povilui Ridikui už rūpinimąsi laidotuvių reikalais, kas mums daug palengvino perkentėti tas liūdesio dienas. Didelis ačiū už vainikus bei gėlių buketus, puošiusius mūsų mylimos mamytės karstą, už užuojautas bei atsiliepinimus per spaudą.

Niekad to visko neužmiršime, nuoširdžiausias visiems ačiū!

Liūdinčios dukros:
ANNE KRISIKEN ir EMILY WHITE
ir jų šeimos